

„Aki majdnem üdvözült, az elkárhóztott... A nap központi üzenete így foglalható össze: a »majdnem« és a »majd később« nem elég ahhoz, hogy a mennyek országába jussunk.”
▶ „Jöjj, de mégse!” – 3. oldal

„Többé nem mondhatjuk, hogy »egy fordítás mindenkinek tökéletesen megfelel«. A Szentírás egy, de az olvasók sokfélék.”
▶ Beszélgetés dr. Simon Crisp fordítói konzultánssal – 4. oldal

„Ha így szólítanának meg minket a prédikáció előtt: »Kedves parázna testvéreim!«, nem tudom, hogy lenne-e olyan, nem háborodna föl. »Nagytsiztetőtűt! Azért nem kellene elvetni a sulykot!«”
▶ Kísértések közepette – 8. oldal

Jézus listája ▶ 2. oldal
Mit gondolt Isten a szexről? ▶ 4. oldal
150 éves a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium ▶ 4. oldal
Réti Zoltán festőművész albumáról ▶ 5. oldal
Vallásos, de egyházellenes?! ▶ 9. oldal
Megemlékezés a „csodatemplomban” ▶ 10. oldal

Harmincéves a protestáns új fordítású Biblia

▶ A Magyar Bibliatársulat Alapítvány (MBTA) november 7–8-án ünnepsorozatot rendezett a protestáns új fordítású Biblia megjelenésének harmincadik és revíziójának tizenötödik évfordulója alkalmából. A program több helyszínen zajlott: a Magyarországi Református Egyház Dunamelléki Egyházkerületének budapesti központjában található Ráday Könyvtár olvasótermében, a Biblia Múzeumban, valamint a Magyar Bibliatársulat székházában.

▶ Folytatás a 4. oldalon

V. Evangélikus Médiaműhely

▶ Összeállításunk a 6–8. oldalon

Nem csak a tudományra fókuszáltak

Díszdoktorokat avattak az evangélikus teológián

▶ Egy „magyar tudós társaság” megalapítására ajánlotta fel birtokainak egyévi jövedelmét – hatvanezer forintot – 1825. november 3-án a pozsonyi országgyűlésen gróf Széchenyi István. Ennek emlékére a magyar kormány – a Magyar Tudományos Akadémia kezdeményezésére – 1997-ben november 3-át a magyar tudomány napjává nyilvánította. A kezdetben egynapos megemlékezés idővel többhetes sorozattá bővült; az idei évtől hivatalosan már a magyar tudomány ünnepéről beszélhetünk. Ennek jegyében hazánkban október 24. és december 2. között csaknem félszáz tudományos rendezvényt szerveznek. Ezek sorába illeszkedett az Evangélikus Hittudományi Egyetemen november 8-án tartott ünnepi ülés. Ekkor vette át oklevélét a teológia rektorától, dr. Szabó Lajostól az intézmény két új díszdoktora: Bölskei Gusztáv, a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, a Magyarországi Református Egyház zsinatának lelkészi elnöke, valamint Keveházi László nyugalmazott evangélikus lelkész, teológiai előadó.

Nem csak a hely szelleme miatt volt magától értődő, hogy miután az ünnepélyes alkalom kezdetén dr. Korányi András egyetemi adjunktus köszöntötte a megjelenteket, Isten igéjére figyelt a teológia dísztermét zsúfolásig megtöltő gyülekezet. Dr. Szabóné Mátrai Marianna, a gyakorlati intézet vezetője – a 67. zsolttár második verse alapján tartott – rövid igéi elmélkedésében azt hangsúlyozta, hogy mindennap Isten kegyelmére szorulunk. Szükségünk van áldására, és arra, hogy ránk ragyogtassa arcát, hogy megtanítson bennünket örülni.

A legutolsó kérés szinte azonnal teljesülhetett, hiszen a kitüntetettek és a meghívott vendégek – rokonok, barátok,

ismerősök – együtt örültek a református püspök és az evangélikus lelkész tudományos elismerésének.

Az új díszdoktorok munkásságát dr. Reuss András és dr. Csepregi Zoltán professzor méltatta. Ezután a kitüntetettek székfoglaló előadása következett: dr. Bölskei Gusztáv *A reformátori teológia aktualitása a 21. században*, Keveházi László pedig *Egyházépítés egykor és ma: reformáció és misszió* címmel.

A Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke referátumát anyai úkapjának ajánlotta, aki 1837 és 1855 között Soltvadkerten evangélikus lelkészként szolgált. A reformátori teológiáról szólva elmondotta, hogy annak korszakos

feladata ma és az elkövetkezendő évtizedekben az, hogy újra megerősítse a protestáns gondolkodás- és döntéskultúra alapjait. Véleménye szerint „ez lehet a sokat emlegetett, sokat hiányolt erőteljesebb és egységesebb protestáns hang a ma és a holnap Európájában”.

Székfoglaló előadásában dr. Bölskei Gusztáv idézte Kálvin gondolatait, aki szerint „az egyház egysége kompromisszumok árán is megőrzendő drága kincs”. Az egyház nem hívők önkéntes egyesülése – ahogy azt ma esetleg mi látjuk –, hanem „azoknak az anyja, akiknek Isten az atyja” – hívta fel a figyelmet az előadó a reformátori definícióra. Az egyház egységének erénye továbbá az is – emelte ki –, hogy megtart az Istennel és a szolgatársakkal való közösségben.

Négy évvel ezelőtt, 2001-ben jelent meg Keveházi László *„Tegyetek tanítvánnyá minden népet” – Egyetemes missziótörténeli vázlat* című könyve, monográfiáját pedig az idén adta ki a Luther Kiadó, *„A keresztség igéjét hirdetni kezdtem” – Sztárai Mihály élete és szolgálata* címmel. A nyugalmazott evangélikus lelkész székfoglaló beszédének témájáról kutatási területét választotta, mert előadására készülve erősödött benne az a meggyőződés, hogy az egyház építésének az útja a reformáció és a misszió. Az egyház építésében a reformáció és a misszió összetartozott – hangsúlyozta Keveházi László, hozzátéve, hogy ennek ma is így kell lennie. Az előadó aláhúztta, hogy a reformáció nem – a magyarországi reformáció sem – szakadást akart, hanem a meglévő egyház megújítása volt a célja. Ennek egyik eszköze volt a misszió, Krisztusnak és a keresztség igéjének a hirdetése. Ez az az üzenet, amelyet a tanítványoknak – kinek-kinek a maga helyén – ma is tovább kell adniuk.

A magyar tudomány ünnepe a teológián délután a zuglói evangélikus gyülekezet templomában tartott hangversennyel folytatódott, majd az egyházi zene, közelebbről a himnológia egyes kérdéseit taglaló tartalmas előadásokkal zárult.

▶ G. Zs.

Élemedett félelem

Van valahol egy – közelebbről meg nem nevezendő – kisváros. A kisvárosban nem régen (bizonyára ünnepélyes körülmények közepette) átadtak egy elegáns, modern, izléseles szociális otthont. Mivel idős embereknek szánták, pillanatok alatt meg is telt koros rászorultakkal, özvegyen maradt magányosokkal. Mintegy hatvan fő található meg otthonát az építészileg kifogástalan épület szobáiban. A testi táplálékkal is minden rendben, és a bizalmat elnyerő orvosok is bármikor benyithatnak pácienseikhez.

A „páciensek” felett hűtenül eljárt az idő. Deres a haj, ráncos a kéz, az arc, egyre romlik a látás, lassúbb a járás, olykor rosszul ver a szív, szökdél a vérnyomás, akadozik az emésztés, nem sikerül aludni, egyre több gyógyszer kell; hát bizony fekete varjúként kering életünk felett a halál riasztó valósága. S a halálnak csak egyetlen egy igaz ellenszere van: a Krisztusba kapaszkodó, élő hit.

Ennek a közelebbről meg nem nevezendő otthonnak a vezetője egy „lakógyűlésen” kedves ajánlattal lepte meg a rábizottakat. Elmondta, hogy igény esetén nagyon szívesen megszervezik az otthonban a lelkészi szolgálatot is, tudván, hogy a test mellett a lélek táplálása is fontos. Az otthonvezető kedvesen magyarázta: semmi akadálya a lelkészi munkának, sőt ő maga arra is lát lehetőséget (mert van elég helyiség), hogy az egyik szobát kápolnává alakítsák, hogy lehessen helyben bibliaóra, istentisztelet...

Az idős, fáradt tekintetek az asztalra szegeződtek, vagy a fali polcokon lévő dísz tárgyakra vetődtek, mintha az idősek éppen műelemzésre készülének. A megöszült hajak talán még összebek lettek, a reszketeg kezek most még a poháért sem mertek nyúlni, nehogy a műanyag terítőre lötytenjen az édes tea. Csendben volt mindenki, mint a temetőben szokás. Csak a vezető firtatta tovább a kérdést, mondván, hogy ő megérti, ha az idős embereknek lenne ilyen lelki igényük, és szeretnének igét hallani vagy lelkéssel beszélgetni, neki mint vezetőnek nincs, sőt a vezetőségnek sincs semmi, de semmi kifogása ez ellen, épp ellenkezőleg, segít megszervezni a dolgot. Hiszen tudja ő, hogy a lakók többsége még a múlt század első felében született, hogy gyermek-, ifjúkorukban még vallásos nevelést kaptak, meg aztán ő – a vezető – tanult lélektant is, és nagyon jól tudja, hogy egy bizonyos kor után az ember újra Isten felé ke resgél... S még ki tudja, mi minden hangzott el.

A teremben mintegy hatvanan ültek; munkától megfáradt testtartással, munkától elgömbült gerinccel, csontos ujjakkal, reumás végtagokkal, keringési zavarokkal. És csend.

A jószívű vezető végül azt kérte a demokratikus beszélgetéshez nem szokott lakóközösségtől, a mintegy hatvan főtől, hogy nyújtsa fel a kezét az, aki igényelné ilyesmit.

Nagyon lassan, nagyon bizonytalanul felemelkedett három kéz. Egy katolikus, egy református és egy evangélikus lakó keze. Róluk kiderült, hogy eljárnak a saját templomukba. Jellemző módon: a katolikus minden vasárnap megy a misére, mert félti az üdvösségét. A református havonta egyszer, mert úgy nevelték, hogy legalább egyszer havonta illik elmenni a templomba. Az evangélikus azt mondta, hogy ritkán megy, de a sátoros ünnepen többnyire ott van. Hajdanán tisztségviselő volt, de hát persze – mentegőözött – felette is eljárt az idő.

Vége volt a gyűlésnek, oszlott a tömeg, és megindult a szokásos „háttérzúgolódás”. Hát mégiscsak jó lett volna, ha abban állapotodnak meg, hogy jöhet a lelkész. Csak csendben, egymás közt suttogva, körülnézve, óvatosan hangoztak el a rejtett megjegyzések: jó lett volna mégis...

Azon tűnődöm, hogy vajon luxuscikk-e az üdvösség, meg azon, hogy miért nem tudja egy jólelkű, tapintatos vezető sem felolvasztani az elmúlt évtizedekben megfagyott lelkeket.

Volt, aki attól félt, hogy a jelenlegi „luxuskörülményeit” veszélyezteti, ha az örök élet lehetőségével kezd el foglalkozni. Hatvan idős emberből három merete „bevallani” hitét. A többiek egy része közömbösen, halált megvetve csoszogott vissza egyszemélyes szobájába. Másik része a szíve mélyén szerette volna, ha másképpen alakul a gyűlés, hiszen a lelkész hozhatott volna számukra valamit. Lehet, hogy nem tudnák megmondani, hogy mit, de valamit: reményt, erőt, igét, szentséget, feloldozást... Kinek mire lenne szüksége.

Az üdvösség nem luxuscikk, hanem Isten csodálatos ajándéka Jézus Krisztus által. Ám ha nem tudjuk elfogadni az ajándékot, akkor a megajándékozott marad szegényebb. Szegényebb talán az örök üdvösséggel.

■ RIBÁR JÁNOS

Északiak egyházkerületi napja

▶ „Jöjjetek hát, gyermekek, szülők, nagyszülők és egyedül élő testvéreink! Érezzük minél többen a találkozás örömet” – volt olvasható az Északi Egyházkerület idei kerületi napjának szórólapján. A programsorozat november 12-én rendezték meg a budai Várban *Vegyetek Szentlelket* címmel. E napon a nyolcvan gyülekezetet magába foglaló egyházkerület számos egyházközösségből érkezett mintegy négyszáz hívőnek volt lelki hajléka a Bécsi kapu téri evangélikus templom és három „világi” helyszínen.

▶ Folytatás a 3. oldalon

„Ha ő valamit ígér, biztosnak kell lenned abban, hogy meg tudja és meg akarja tartani ígéretét. Különbözik nem tarthatod őt sem igaznak, sem megbízhatónak. Ez pedig hitetlenség, merő istentelenség, a magasságos Isten tagadása.”

▶ Luther Márton: A szolgálai akarat (Jakabné Csizmazia Eszter, Weltler Ödön és Weltler Sándor fordítása)

SEMPER REFORMANDA

Dr. Szabó Lajos rektor jobbján Keveházi László, balján dr. Bölskei Gusztáv

É L Ő V Í Z

Jézus listája

Az egyik országos napilap néhány hete nyilvánosságra hozta egy reprezentatív felmérés eredményeit. A kísérletben felnőtt magyar állampolgároknak hatvan ismert „személyiséget” kellett fénykép alapján azonosítaniuk. A megkérdezettek közül a legtöbben Jézust ismerték fel, így a lap őt – az ismert musical címe után – a hírből szupersztárnak nevezte.

A keresztény ember számára több szempontból is elgondolkodtató ez a színes hír, amely szerint Urát olyan összeállításban találja „listavezetőként”, amelyben előkelő helyezéseket értek el magyar és külföldi politikusok, jelenlegi és volt miniszterelnökök, színészek, sportolók, sőt Mona Lisa, Garfield macska és a tévémaci is...

Az egyik szemünk sír, a másik meg nevet? Örülhetünk-e annak, hogy megkérdezettek több száz fős csoportja az illusztris társaság tagjai közül ma még (!) a legtöbbször Jézus Krisztus „fényképét” választotta ki, az ő nevét tudták legpontosabban a válaszadók? És sírhatunk-e amiatt, hogy ilyen társaságban lett ő a listavezető? Ne feledjük, a vámszedők, parázna nők, cégéres bűnösök között kétezer éve is népszerűbb volt, mint a főpapok, írástudók és farizeusok között!

Mielőtt azonban megbotránkoznánk ezen, fordítsuk a kérdést magunk felé, és nehezsítsük is meg egy kicsit! A kereszténynek mondott felnőtt magyar népeségben fénykép nélkül ugyan hányan tudnák az Úr Jézust „azonosítani”, egyértelműen felismerni a saját szívükben?! S tegyük fel a mindent eldöntő közvélemény-kutató kérdést is: kiknek az életében, szívében listavezető a megváltó és szabadító Messiás? Vagy nálunk is csak szupersztár, mert ma ez a „menő”?

Sztárpolitikusként kezeljük, akit négy-évente megválasztunk, majd esetleg újraválasztunk?

A Krisztus-pártiak szavazata egy életre szól, ha valóban hiteles és érvényes volt a választásunk – a megtérésünk! Ők nem csoportos, több jelöltet is tartalmazó listára szavaznak, hiszen a Krisztus-hívők szavazólapján csak egy jelölt neve szerepelhet.

Isten országában nem demokrácia, hanem teokrácia van. Egyedül ő az Úr, még ha „mifélek” vannak is úgynevezett urak és istenek. Mi csak azért választhattunk, mert Teremtőnk nem akarat nélküli bábot teremtett, hanem megadta a választás lehetőségét.

Éva választásának következménye minden emberre kihatott. Az Úristen ezt tanácsolja: válaszd az életet! Ebben a földi életben minden embernek lehetősége van a választásra, amikor hallja az evangéliumot. Nem lehet tartózkodni, le kell adnunk a voksunkat valaki mellett. Mondd, te kit választanál?

A mi döntésünknek is sorsdöntő következménye van. Az egyházi esztendő utolsó vasárnapján arról hallunk az evangéliumi igékben, hogy az Emberfia is választani fog. Bibliai szóhasználat: az egyik felvétetik, a másik ott hagyatik – a vőlegény az okos szüzeket választja.

Ha e földi életben Jézust választottad, ha listádon ő a legismertebb személyiség, mert benne élsz, s ő tebenned, akkor az örökkévalóságban megismered e döntésed következményét: Jézus listáján ott szerepel a te neved is! Ő téged is kiválasztott a vele való örök életre.

Ne azon sírjunk vagy örüljünk tehát, hogy „képről” ma még a legtöbben Jézus Krisztust ismerik fel, hanem éljünk úgy, hogy a mi döntésünk eredményét sokan felismerjék szavainkban, tetteinkben, egész életfolyamatunkban! S ez a mi „választási képünk” olyan döntésre indítsa embertársainkat, melynek eredménye: újabb és újabb nevek Jézus listáján – a Bárány életkönyvében!

Mert az az örök élet, hogy (fel- és meg)ismerjük az egyedül igaz Istent és akit elküldött: az Úr Jézus Krisztust.

■ GARAI ANDRÁS

LAPUNK
A VILÁGHÁLÓN:

WWW.EVELET.HU

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN UTOLSÓ (ÖRÖK ÉLET) VASÁRNAP – Mal 3,22–24

Folytatása következik...

A VASÁRNAP IGÉJE

Az Ószövetség – ma szószékeinken elhangzó – utolsó mondatai nem hagynak kétséget afelől, hogy az üdvtörténetnek nincs vége: folytatása következik. Malakiás nem tudhatta, hogy Izrael szent iratainak a babiloni fogság idején elkészülő gyűjteménye éppen az ő próféciájának zárósoraival fog véget érni. Ám akik a szent könyvek hivatalos jegyzékét, a kánonot összeállították, tudatosan határozták meg a kanonikus iratok sorrendjét. Nem véletlenül került első helyre a Teremtés könyve (1Móz), amely ezzel a mondattal indul: „Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet...”

És az sem a véletlen műve, hogy a jegyzék végére Malakiás könyvét tették, melynek utolsó mondatai Mózesre hivatkoznak, de azt is jelzik, hogy Mózes törvényével nincs vége Isten és az emberiség közös történetének: Isten végül maga fog a történelem perondjára lépni. Előbb azonban elküldi Illést, hogy a föld lakóit felkészítse jövetelére, nehogy az Úr megjelenése ítéletükre váljék. Az ószövetségi kánon szerkesztői így adják tudtára minden olvasónak, hogy az Ószövetség befejezett, de nem lezárt könyv: folytatása következik. Isten és ember történetében véget ért egy korszak, amely a teremtéssel kezdődött, de nem ért véget maga a történet: folytatása következik.

Bármennyire bosszant bennünket,

nem tehetjük meg, hogy nem veszünk tudomást korunk divatos irányzatáról, a New Age-ről, melynek képviselői Malakiás próféciájában a reinkarnációnak nevezett lélekvándorlás bizonyítékát vélik felfedezni. Azt mondják, hogy már Malakiás megjövendölte, amit később Jézus is megerősített: hogy a Messiás előhírnökében, Keresztelő Jánosban Illés próféta született újjá. („Illés valóban előbb jön el, és helyreállít mindent. [...] De mondom nektek, hogy Illés már el is jött, és azt tették vele, amit csak akartak, ahogyan meg van írva róla.” [Mk 9,12.13])

A valóság persze az, hogy sem Malakiás, sem Jézus nem állítja, hogy Keresztelő János Illés reinkarnációja. Az előhírnököt nem személyében, hanem szerepében azonosítják Illéssel. Malakiás nyilvánvalóan a Karmel-hegyi istenítéletként emlegetett történetre (1Kir 18,20 kk.) gondol. Isten népének többsége elpártolt az Úrtól, és a Baal tisztelte. Illés a Karmel hegyén felállított oltár áldozatára kért mennyei tüzzel visszafordította népe szívét az Úrhoz. Így csak a Baal megszegyült prófétáit érte ítélet, a nép azon-

ban megmenekült. Illés éppen abban különbözik az Ószövetség többi prófétájától, hogy ő eredményesen hívta megtérésre Isten népét.

Keresztelő János megtérést sürgető szavára is tömegek hallgattak. Ebben az értelemben Illéshez hasonló, sikeres próféta volt, noha Heródes börtönében mártírhálál lett a sorsa. Ám az Úr első eljövetele, betlehemi megtestesülése az isteni üdvterv szerint amúgy sem hozott azonnali ítéletet a földre. Kinyilatkoztatta Isten bűn fölötti ítéletét, de úgy, hogy ezt az ítéletet a Megváltó testében maga vitte föl a keresztfára, és maga szenvedte el.

Nagypénteken – bár a nap déli órában elsötétedett – a világ fölötti ítélet elmaradt. De nem így lesz az Úr második eljövetelekor! Akkor az ítélet többé nem nyer halasztást. A kérdés csak az, hogy kikre sújt le, illetve kiknek hoz az a nap megváltást, a bűntől és a haláltól való végső és végleges szabadulást. Mert folytatás akkor is következik! És a folytatás kétféle lehet: örök élet és üdvösség Istenel közösségben, az új világban vagy örök halál és kárhozat, végleges száműzetés az Istennel való közösségből.

A tét nem kicsi. A tét a szó szoros értelmében minden. Amin pedig minden megfordul, az a megtérés, amelyre az Úr második eljöveteleig van idő és lehetőség. A kérdés az, hogy az Úr egykori és majdani eljövetele között volt-e, van-e,

lesz-e eredménye a megtérésre hívó szónak.

Ha a Péter apostol pünkösdi prédikációjától a mai napig eltelt évezred mérlegét próbáljuk megvonni, azt kell megállapítanunk, hogy mindig voltak, akik hallgattak a megtérésre szólító igehirdetésre, és voltak, akik elutasították, sőt harcoltak Isten hozzájuk küldött követői ellen. A megtérés evangéliumának sikere mind a mai napig váltakozónak bizonyul. Hogy mostantól az ítélet napjára ne csökkenjen, hanem növekedjen a megtérők száma, azért naponta imádkoznunk kell, bízva Istennek a próféta szavával hirdetett ígéretében: „Mert ahogyan az eső és a hó lehull az égből, és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet, termővé és gyümölcsözővé teszi; magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek, ilyen lesz az én ígém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.” (Ézs 55,10–11)

■ VÉGHÉLYI ANTAL

Imádkozunk! Uram, adj igaz megtérést népednek, egyházadnak, és kezd rajtam! Küldd a világba a megtérés evangéliumát hűséggel hirdető követőidet, és add, hogy szavuk hatékony legyen! Készítsd fel népedet, hogy eljöveteled napján ne érje ítélet, hanem országodat örökölje! Ámen.

Oratio œcumenica

Mindenható Istenünk, mennyei édes Atyánk! Köszönjük neked, hogy a mai napon, az egyházi esztendő végén is megállítottál bennünket szent színed előtt, hogy igéd világosságában tekintsünk életünkre. Köszönjük, hogy nem hagysz bennünket magunkra bűneinkben, elesettségünkben és önmagunk körül forgó gondolatainkkal. Segíts újra rácsodálkoznunk, hogy nem érzéketlenül szemléled ezt a világot a maga nyomorúságával, egy-egy korban különösen is felgyülemelő gonoszságával, hanem atyai szíved belefájdít abba, amit ezen a földön látsz. Ezért Jézus Krisztusban eljöttél hozzánk,

hogy elkészítsd a szabadulás útját. Emeld tekintetünket a Golgotára, ahol egyszülött Fiad szíve beleszakadt a bűn miatti szenvedésbe, és váltságáulá lett a világ megváltásának leghatalmasabb cselekedetvé.

Kérünk, tégy részeseivé bennünket naponként élet-újító szeretetednek, hogy irgalmadnak, kegyelmednek, ajándékaidnak olyan áradása kezdődjék életünkben, amelyet korábban nem is reméltünk. Tégy eszközeiddé bennünket, hogy életünk, szavaink, cselekedeteink félreterhetlenül tegyenek bizonyosságot arról, hogy hozzád tartozunk, te magad szólj és cselekedj általunk.

Szentlelkeddel őrizd gyülekezetünket, hogy benned élő közösség maradjon, erejével minél többeket megragadjon, áthasson, cselekedetekre indítsón, mozgasson. Add, hogy meglássa a világ, nálad van megújulás, és hogy a te békeséged útjára találjon!

Engedd, hogy áldásod tovább áradhasson rajtunk szeretteinkre közelben és távolban, a ránk bízottakra, a betegekre, gyászolóokra, egyedül lévőkre, özvegyekre és árvákra. Vezess bennünket, egyházunkat, népünket, hogy minden szolgálatunk a te dicsőségedre lehessen Jézus Krisztusért, a mi Urunkért és Megváltónkért! Ámen.

VISSZASZÁMLÁLÁS 1.

► **Elérkeztünk a Liturgikus sarok Visszaszámlálás felcímű sorozatának utolsó részéhez. Reménységünk szerint a lap következő számában már arról adhatunk hírt, hogy megérkezett, hogy kezünkbe kerül az Evangelikus istentisztelet – Liturgikus könyv. Mielőtt kézbe vesszük, egy tényt még tisztáznunk kell: a most megjelenő kötet még nem a végleges változat, hanem az úgynevezett „nullverzió”.**

Mit is jelent ez? Nem csupán azt, amit a külsején látunk – vagyis hogy még nem tartós, kemény kötésben, hanem puha (papír) borítóval, a végleges kiadásban majd megtalálható nagy könyvjelzők nélkül kerül ki a nyomdából. Bár igaz, hogy tíz év munkájával elkészült az igen gazdag kínálatot magába foglaló anyag, amely a végső formát hordozza (négy hete a Tartalomjegyzék című cikkünkben ismertettük), mégis azt szeretnénk, ha nem szűnne meg, nem is korlátozódna a készítő és a használatba vevők mozgásterére. A nullverzió élettartamát egy évre tervezzük; az a reménységünk, hogy 2006 adventjére megjelenik a végleges kiadás.

Egy év áll hát a készítő és a használók, kipróbálók rendelkezésére, hogy kézbe vegyék, megismerjék és használhat közben korrigálják azt, ami javításra vár. A puding próbája az evés – tartja a köz-

mondás. A liturgikus anyag próbája az, ha olvassuk, mondjuk, használjuk.

Akinek volt lehetősége figyelemmel kísérni az Evangelikus istentisztelet – Liturgikus könyv készülésének utolsó fázisát, az látta, hogy augusztus óta több mint húsz ember dolgozott rajta: olvasta, mondta, átnézte, majd újra olvasta, mondta, átnézte az anyagot. Biztos azonban, hogy a legnagyobb igyekezettel végzett korrektúra után is – nem is csupán a nyomda ördögének a munkálkodása folytán – találunk majd apró hibákat, technikai, leírási vagy más jellegű „bakikat”. A készítőket ezért köszönettel vesznek, várnak minden észrevételt, visszajelzést azzal kapcsolatban, hogy miként lehetne ezeket kiküszöbölni.

A kötet használói bizonyára találnak javítanivalót a könyv oldalainak külső képén is, észreveszik, ha a lapozás esetleg megnehezíti a gördülékeny szövegmondást. Várjuk tehát a szöveg tördelésével kapcsolatos észrevételeket, az ilyen típusú hibák javítását célzó javaslatokat is.

A liturgia szövegei akkor élnek, ha hangosan kimondják őket. Az előkészítő bizottság munkamódszeréhez tartozott, hogy egy-egy szakasz elkészülte után hangosan olvastuk egymásnak a szövegeket. Sok javítás, formálás alapját képezte ez a módszer. Azok, akik immár liturgusként nemcsak olvassák, hanem hangosan mondják majd a Liturgikus könyv részeit, bizonyára találnak olyan mondatokat, amelyeket talán neheze-

„Nullverzió”

LITURGIKUS SAROK

ben lehet kimondani, és lenne ötletük arra, hogy miként lehetne szebben megformálni őket. Esetleg nemcsak a szépséget, az igényes formát és a beszélt nyelv szabályainak érvényesülését szem előtt tartva találnak javítanivalót, hanem rálelnek olyan összecsengésekre, amelyek nem szerencsések, netán félreérthetőek. Ez is a használat során derül majd ki. Örömről szólhatna, ha a gyakorlat kohója kivetné az esetlegesen ottmaradt salakot, és tisztítaná a liturgia nemes anyagát.

A kezünkbe kerülő liturgikus anyag szóhasználat is – jóllehet ezerszer „megrágtunk” minden kifejezést – bizonyára hozhat további kérdéseket. Minden bizonnyal van, akinek túl tradicionális is, van, akinek túl szabad az imádságok, akklamációk és egyéb részek megszövegezése. Lehet, hogy egy szó vagy kifejezés némelyeknek elfogadható, mások számára pedig zavaró. Megfelelő indoklással ilyen esetben lehetséges változtatni a szövegen.

Folytathatnám a sort még más, „bujkáló” hibákkal, most még észre nem vehető, javításra szoruló részekkel. Az Evangelikus istentisztelet szerkesztői kések arra, hogy ezeket alaposan átgon-

dolják, illetve hogy – ha a javítás mikéntjéről konszenzus alakul ki – a kérdéses részeket kijavítsák annak érdekében, hogy a végleges verzió még jobb legyen. Minden jobbítási szándékot méltányolunk és megfontolunk.

Míndez nem érvényes azonban az egész Liturgikus könyv szerkezetére, az egyes istentiszteletek felépítésére nézve, hiszen ezek egy hosszú folyamat során, teológiai szempontú mérlegelés eredményeként alakultak ki.

Egy hét, és elkezdődik a tanítványok gyülekezetének újabb „tanfolyama”, tanulóprogramja. Együtt tanuljuk az Evangelikus istentisztelet – Liturgikus könyv anyagát. S hiszem, hogy ez által nemcsak egy új könyvvel ismerkedünk meg, hanem hitünk megismerhető titkait is tanuljuk, gyakorolva kegyességünket, megértve a korábban talán végig nem gondolt, csak megszokásból mormolt mondatokat, a talán érdektelenné vált részeket.

Várjuk a „nullverziót”: nyitott szívvel, a tanulásra való hajlandósággal, jobbítani kész szándékkal, jó reménységgel. Mindezek előtt s mindezekben pedig várjuk és kérjük a Szentlélek munkáját, hiszen nélküle minden szó, minden forma üres marad, minden látszólag elkészült eredmény célt tévesztett próbálkozássá minősül. Vele azonban áldással lehet emberi munkánk összes eddigi fázisa és a gazdagodó liturgia minden megújulása. „Jövel, Szentlélek Úristen, látogasd meg a te népedet!”

■ HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Lendületben a MEK

Ülést tartott a Magyar Evangélikus Konferencia intézőbizottsága

A formálódó szervezet, a Magyar Evangélikus Konferencia célja: az anyaországban, a Kárpát-medencében, valamint az európai és a tengerentúli diaszpórában élő magyar evangélikusok hitbeli, lelki és nemzeti egységének kifejezése, erősítése. A cél felé vezető út egyik lépése volt a konferencia intézőbizottságának múlt héten tartott összejövetele.

Örömmel számolunk be arról, hogy a 2006. évi Evangélikus naptár számára elkészült a határon túli magyar evangélikus gyülekezetek címlistája. A lista ezenkívül tartalmazni fogja az osztrák, illetve a szlovákiai evangélikus egyház engedélyével mindazon hozzájuk tartozó gyülekezeteknek a címét is, amelyekben rendszeresen tartanak magyar nyelvű istentiszteletet.

A címlista segítségével a gyülekezeti vagy családi nyaralás, utazás programjába beleilleszhető lesz egy-egy külföldi gyülekezet meglátogatása. A külföldön munkát vállaló vagy ösztöndíjas idejüket töltő testvéreink számára pedig rendszeres ígéhallgatási lehetőséget je-

lent, ha felveszik a kapcsolatot az elérhető közelségben lévő testvérekkel.

Az elkövetkező hetekben a Magyarországi Evangélikus Egyház országos ügyésze, dr. Hidas János önti jogi formába az összefogás célját, többek között a határokkal elválasztott egyházaink, gyülekezetünk közös lépéseit az ígéhirdetésben és a teológia művelésében, a diakóniai munkában és az érdekvédelemben. Reményesgünk az, hogy az alapszabály februárja elkészül, s a cégbírói eljárás lefolytatása után, október 14-én (előreláthatólag Orosházán) egy akkora létrehozott kiadott-gyűlés ünnepélyesen kinyilvánítja majd a magyar anyanyelvű evangélikusok szervezetének létrejöttét.

Addig is örülünk annak, hogy mind az Evangélikus Élet hasábjain, mind a televíziók műsorában egyre többször jelennek meg tudósítások határon túli eseményekről, magától értődtő természetességgel beleillesztve a hazai események sorába. Ez már a kétirányú kapcsolat-

rendszerhez tartozik, az „egymás hite általi” erősítés példája.

Ezt a gyakorlatot szeretnénk folytatni, sőt erősíteni a jövőben. Ennek érdekében szeretettel kérjük mindazon gyülekezeteket, amelyek testvérgyülekezeti kapcsolatot ápolnak, hogy küldjenek tudósítást az iroda címére az eseményekről. Jó lenne ezekből a hírekből havi rendszerességgel megjelentetni egy-egy hírcsokrot egyházunk hetilapjában. Ha pedig valami rendkívüli rendezvényre készülnek, kérjük, feltétlenül jelezzék előre időben, hogy részt vehessen rajta az Evangélikus Élet kiküldött munkatársa.

Isten akarata, hogy szót értsünk a nyelvekkel széttagolt emberiség bármely tagjával, aki éppen úgy, mint mi magunk, Isten teremtménye, Krisztus megváltottja, testvérünk. A velünk egy nyelvet beszélők ezen túlmenően még családtagok is. „Családunk” életét szeretnénk erősíteni az életre hívó Magyar Evangélikus Konferencia.

■ ZÁSZKALICZKY PÁL
A MEK irodavezetője

„Jöjj, de mégse!”

Északiak egyházkerületi napja

◀ Folytatás az 1. oldalról

A résztvevők négy helyszín közül választhatnak. Az ígéhirdetések a templomban hangzottak el; itt is kezdődött a nap programja Balicza Iván helyi igazgató lelkész szolgálatával. Az ApCsel 24,24–25 alapján tartott nyitóáhitat meghökkenítő címet kapott: „Jöjj, de mégse!”

Lehet-e úgy autót vezetni, hogy valaki egyszerre nyomja a gázt és a féket? – tette fel emlékeztető kérdését az ígéhirdető. Az ígében Félix ezt tette a Szentlélekkel. De a „motor” lefűlt. „Jöjj, de mégse!”

Félix majdnem megtért, vagyis nem lett keresztény. Aki majdnem üdvözült, az elkárhózott...

A nap központi üzenete így foglalható össze: a „majdnem” és a „majd később” nem elég ahhoz, hogy a mennyek országába jussunk.

Paulik család tagjaiból álló zenekar, a Dúdoló, valamint a My Friends gospelkórus műsorát. Délután a fiatal budaörsi gyülekezet gyermekmunkásai szervezték a játékokat.

A „kerületi gyülekezet” ebéd után újra összegyűlt a templomban. Benczúr László, az Északi Egyházkerület felügyelője a kerület területi változásait mutatta be projektor segítségével, majd személyes ajándékát adta át jelképesen a kerületnek: egy márványtáblát, amelyen az 1610-től napjainkig a kerületben szolgáló püspökök névsora olvasható D. Szebik

Iktatás hatvan év után

Kötcsén Lengyel Henriett a tizennegyedik parókus lelkész

▶ Utoljára hatvan esztendővel ezelőtt volt a mostanihoz hasonló ünnepe a kötcsői gyülekezetnek. 1945-ben iktatták ugyanis a Somogy megyei gyülekezet ez idáig utolsó lelképátját. Lengyel Henriett személyében azonban november 12-én újra parókus lelkészt iktattott be Szemerei János, a Somogy-Zalai Egyházmegye esperese. Az 1730-ban alakult egyházközségben mostanáig harminc ígéhirdető szolgált, a parókus lelkészek száma tizenhárom volt.

Szemerei János 1Pt 5,7 alapján elmondott ígéhirdetésében kincsekről beszélt. Olyan kincsekről, amelyeket Istentől kapott a hagyományait talán másoknál jobban tisztelő kötcsői gyülekezet, és amelyeket generációról generációra

megőrzött. „Talál meg itt, a tradíciók és hagyományok között azokat a kincseket, amelyeket ez a közösség őriz, és te is add át ennek a gyülekezetnek azokat a kincseket, amelyek az itt élőket gazdagíthatják” – hangsúlyozta az esperes. Ez-

FOTO: ÖP. J.

után Lengyel Henriett parókus lelkészként elmondott első prédikációjában a szolgálatba elhívó szó erejéről tett bizonyosságot. Hiába küzdött ellene, hiába kereste a kibúvókat, Isten megragadta őt, nem engedte, és hívó szava mindenél erősebbnek bizonyult.

Lengyel Henriett a pécsi gyülekezet ifjúságának egyik oszlopos tagja volt. A legnagyobb hatást Balikó Zoltán gyakorolta rá. 1998-ban végzett az evangélikus teológián; egy évvel később szentelték lelkészé Pécsen. Első szolgálati helye Majos volt, ahol egy évig hat gyülekezetet gondozott. Ezután rövid időre Bérre került, majd ösztöndíjként Svájcban tanult tovább. Hazajövetelét követően az Evangélikus Hittudományi Egyetemen folytatta tanulmányait: az egyetem doktori iskolájában végzett nappali tagozaton.

Lengyel Henriett családjában többen is szolgálnak (szolgáltak) az evangélikus egyházban. Édesanyja jelenleg is az EHE gazdasági vezetője, nagynénje pedig a pécsi Baldauf Gusztáv Evangélikus Szeretothon vezetője volt.

A frissen beiktatott lelkész Kötcsé- re érkezésének első percétől fogva úgy érezte, hogy a festői dombok között fekvő település gyülekezetében otthonra lett, a gyülekezet tagjai befogadták őt, és egy lelkes, aktív, összetartó közösség lelki irányítója lett.

■ KISS MIKLÓS

Az iparváros kihívása

Lelkésziktatás Miskolc-Diósgyőrött

▶ A diósgyőri vár szomszédságában több mint száz éve épült az evangélikus templom. Az iparvárosi környezetben működő keresztény közösségek és lelki vezetőik számára egészen másfajta kihívást jelent az evangélium hirdetése, mint az ország többi részén. A nyíregyházi származású Molnár József tízéves oroszországi lelkészi szolgálat után érkezett a Diósgyőri és a Diósgyőri-Vasgyári Evangélikus Egyházközségbe, hogy folytassa a tavaly elhunyt Veczán Pál esperes munkáját. Iktatása november 13-án volt.

Az iktatás szolgálatát Sándor Frigyes, a Borsod-Hevesi Egyházmegye megbízott esperese és dr. Barcza Béla nyugalmazott lelkész végezte; ígét hirdetett D. Szebik Imre, az Északi Egyházkerület püspöke.

– Hogyan lehet jó lelkész Molnár József? – tette fel a kérdést az egyházkerület vezetője. – Ha komolyan veszi Isten ígétjét, törvényét és annak hirdetését: „Szenteld meg az ünnepnapot!” Olyan világban élünk, melyben újra kell misz-

szionálnunk Magyarországot. Milyen a jó gyülekezet? A jó gyülekezet igazi közösség; imádkozó közösség. Legyetek ilyenek! – hangzott a biztatás.

A már két hónapja Diósgyőrben szolgáló Molnár József Mt 7,7–8 („Kérjétek, és adatik nektek...”) alapján tartott prédikációjában hangzatos program és nagyívű célok helyett Isten ígétére irányította a figyelmet. „Azért jöttem, hogy elmondjam, kitől és hogyan kérjétek; ez a programom. A kéréshez bátorság kell. Bátorítani szeretnék benneteket!” – fogalmazta meg hitvallását Diósgyőr-Vasgyár új lelkésze.

Mint azt az iktatás után megtudtuk, a kétgyermekes családapa azért engedett a diósgyőri hívásnak, mert szeretett volna közelebb kerülni szülővárosához. Nehezen hagyta ott a megszeretett oroszországi evangélikusokat, akiket néhány hete már Farkas Eteleka pásztorol. Molnár József felesége, Szmolár Edit amellet, hogy édesanyja, a miskolci Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskolában tanít.

Az iktatási istentiszteleten részt vett Benczúr László, az Északi Egyházkerület felügyelője, aki köszöntő szavaiban elmondta: nemcsak a lelkészeknek kell szol-

FOTO: HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

gálnia, hanem minden egyes gyülekezeti tagnak. Csak így újulhat meg napról napra a gyülekezet.

Az új lelkész számára az igazi kihívást a diósgyőri várral szembeni lakótelepen élő evangélikusok és nem keresztények felkutatása jelenti. Feladata tehát inkább a missziói lelkész munkájához hasonló, mint egy klasszikus nagyvárosiéhoz.

■ HHO

A missziói naphoz hasonló felépítésű kerületi napon négy további ígéhirdetés is elhangzott.

Az I. kerület evangélikus polgármesterének, Nagy Gábor Tamásnak köszönhetően az előadásoknak és fórumbeszéléseknek az önkormányzat épülete

Imrével bezárólag. (A táblát a közeljövőben az egyházkerületi püspöki hivatal épületének előterében helyezik el.)

A felügyelő szólt az egyházkerület elnökségének javaslatáról is: a protestáns hagyományokhoz hűen legyen a kerület új elnevezése Dunáninnen Egyházkerület.

FOTO: BOTTA DÉNES FELVÉTELEI

adott helyet. (A rendszeresen templomba járó polgármester családjával együtt vett részt az alkalmon.) Dr. Vezekényi Ursula, a Legfelsőbb Bíróság bírója vázlatosan bemutatta a magyar és nemzetközi jogrendet, Veres Emese-Gyöngyvér néprajzkutató pedig a hagyományok tanulmányozásának nehézségeiről számolt be.

A délutáni fórumbeszéléseken a jelenlévők a mindennapok spiritualitásáról és evangélikus iskoláink lelkiségéről oszthatták meg gondolataikat egymással. Mindeközben az önkormányzat tárgyalójával szomszédos alulában az érdi, a pesthidegkúti és az alberti énekkar, valamint a pilisi Izsóop együttes adott ízelítőt Isten dicsőítő repertoárjából.

A gyermekek és ifjak sem maradtak külön terem nélkül. A Mátyás-templom mellett lévő Magyar Kultúra Házának helyiségeiben ötven fiatal élvezhette a

ba a kerületben található hat esperesi székhely templomának fényképe volt beletűzve, jelképezve a püspöki szolgálat területét jelentő gyülekezeteket.

A záró úrvacsorai istentiszteleten a február végén nyugdíjba vonuló D. Szebik Imre hirdette Isten ígétjét 2Kor 13,11–13 alapján. Aligha lehetett volna jobb ígét választani erre a napra – fordult az ígéhirdető a szervező Budai Egyházmegye vezetői felé –, mint Pál apostolnak a közösségtől való elköszönését és a gyülekezetnek szóló áldáskívánását.

„Éljetek örömben, mely a keresztény életforma legjellemzőbb magatartása, éljétek egyetértésben és a Szentháromság áldásával, hogy ne azt keressük, ami elválaszt, hanem ami összeköt, és hogy mindaz, amit tesztek, áldással legyen” – hangzott a nap végén a szöszékről.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

Szentelés szlovákul

Mintegy fél évig tartó építkezés végére került pont november 12-én, szombat délelőtt a budapesti Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházközségben, ahol Wilma Kucharek-Drobena, a mintegy harminc gyülekezetet számláló amerikai szlovák evangélikus egyház püspöke (képünkön) szentelte fel a gyülekezet új közösségi helyiségét. Az építkezés körülbelül négy és fél millió forintos költségét bel- és külföldi forrásokból gyűjtötték össze. Az új teremben kétnyelvű istentisztelettel kezdődött meg a szolgálat. Isten igéje Mk 1,15 alapján hangzott: „Betelt az idő... térjete meg, és higgyetek az evangéliumban.”

A presbitérium a hét minden estjére tervez programot, remélve, hogy ezáltal még több ember kapcsolódik majd be a gyülekezeti életbe. (Egyébként már az új helyiség takarítása is mozgósított olya-

FOTO: MAKAI ILDIKÓ

nokat, akik előzőleg semmilyen gyülekezeti alkalmon nem vettek részt...) A vezetőség egyházmegyei szintű alkalmakat is tervez evangélikus gyülekezeteink egymással való megismertetése céljából.

Az ünnepi istentisztelet után a presbiterek szeretetvendégségre hívták a megjelenteket.

■ SZPISÁK ATTILA

Harmincéves a protestáns új fordítású Biblia

◀ Folytatás az 1. oldalról

A kétnapos ünnepi rendezvénysorozat keretében tudományos előadásokat hallgathattak meg a résztvevők, továbbá szerepelt a programban egy külön erre az alkalomra összeállított, a magyar nyelvű bibliafordításokat bemutató kiállítás megnyitója is.

A sorozatot D. Székely Imre evangélikus elnök-püspök, az MBTA elnöke nyitotta meg; a református egyház részéről dr. Márkus Mihály – az MBTA ügyvezető elnöke –, dr. Bölskei Gusztáv és dr. Szabó István püspökök vettek részt a Biblia-ünnepen.

A konferencia hazai, illetve Kolozsvárról és Komáromból érkezett magyar előadói több oldalról mutatták be a bibliafordítás, a bibliareviziók készítése során

felmerülő szakmai kérdéseket. Egyházunk részéről dr. Cserháti Sándor, az Evangélikus Hittudományi Egyetem Újszövetségi Tanszékének professor emeritusa emlékezett vissza a felelősségteljes munkára A bibliafordító szemével: az új fordítás elkészítése című előadásában. Elhangzott egy-egy előadás az új fordítású Biblia erdélyi és felvidéki recepciójáról is.

■ K. D.

Az alábbiakban a tudományos ülészak meghívott vendégével, dr. Simon Crisppelel, a Bibliatársulatok Világszövetségének (United Bible Societies) fordítói konzultánsával – aki a nemzeti bibliafordítások, bibliareviziók témájáról tartott előadást a konferencián – készített exkluzív interjúkat közöljük.

Mit gondol Isten a szexről?

Felekezetközi nőkonferencia a házasságról a Biblia fényében

► Minden arra járónak feltűnhetett az elmúlt hétvégén, hogy a debreceni Főnix Csarnok körül parkoló gépkocsik többségén ott virít a keresztény halszimbólum. Közeli haterkezett a kétnapos konferenciára a cívisvárosba az ország minden részéről, illetve – ötszázalékos közölköz – határainkon túlról. A résztvevők egyharmada a harmincöt év alattiak korcsoportját képviselte. Valamennyien azért gyűltek össze, hogy megvitassák, miként éljük meg Istennek tetsző módon női mivoltunkat, beleértve életünk intim szféráját is, avagy megtudják: mit gondol Isten a szexről?

A novemberi időpontot már tavasszal kitérítették az ökumenikus konferencia baptista főszervezői. Azóta országos ima- és böjtnapon, de kisközösségekben és bizonyára egyénileg is sokan imádkoztak kitartóan a konferencia áldásáért. Hiszen olyan kérdés került ezúttal az érdeklődés fókuszába, amely százezreket foglalkoztat: Mit gondol Isten a szexről, az intimitásról? Mindehhez hogyan viszonyulunk nőként egy nagyon gyorsan változó világ újabb és újabb kihívásai közepette? Nincs tabu, a legkényesebb kérdést is fel lehet tenni, hiszen Isten előtt állunk. Kihez fordulhatnánk legelőször útmutatásért, ha nem hozzá?

Linda Dillow amerikai keresztény író nő neve Magyarországon már nem ismeretlen. Sikerkönyveinek olvasói egy ízben már személyesen is találkozhattak vele Budapesten. A mostani debreceni meghívásnak is lelkesen tett eleget munkatársaival együtt. Jóvoltukból átfogó

tanítást kaphattak a jelenlévők korunk női szerepeiről: a kamaszkor, a párvalasztás, az ifjabb és az idősebb feleségek, valamint az egyedül élők sajátos kihívásairól. Előadásaiban Linda Dillow hangsúlyozta, hogy a nőnek valóban társra kell válnia a férfi mellett...

„Mitől szép? Mitől jó?” – ez volt a konferencia főcíme, amellyel az előadók azt is érzékeltetni akarták, hogy Isten a szexet, az intimitást szépnek és jónak gondolta el, szépséget és jónak tervezte. Mindnyájan erre vágyunk akár nőként, akár férfiként. Mi is lehetne szebb, mint egy kiteljesedő szerelem, két ember teljes egymásra figyelése és együttműködése! Igen ám, de a mindennapokban számtalan akadály gördül az utunkba. Sokszor ezek „típusosan is ismétlődnek”, hiszen minden kornak megvan a maga tipikus problémája – a női-ferfi szerepek, kapcsolatok terén is.

Mit tehetünk mi, nők a jó „nemi együttműködés” érdekében? Sokszor

FOTO: B. PINTÉR MARTA

csüggedten csak azt látjuk, hogy tehetetlenek vagyunk, képtelenek vagyunk kivédeni a társadalmi méreteket öltő negatív hatásokkal. Mit tegyünk? Okoljuk férjünket, a korszellemet, az oktatást vagy annak hiányát? Egyáltalán: mit tehetünk?

Ezzel a kérdéssel több változatban és esetben találkozhatunk a Biblia lapjain

is. Kevesen gondolnak azonban arra, hogy a legtöbb problémás helyzetet éppen magunkból kiindulva lehet megoldani. Pedig változtatva gondolkodásunkon és viszonyulásunkon – megváltozhatnak a körülmények is.

A november 12-én és 13-án tartott konferencia előadásai során több olyan modellértékű helyzetet elemeztek a résztvevők, amelyben a megbocsátás pszichológiai alapjainak megismerése is hasznosíthatóan bizonyult. Megnyugtató volt például hallani, hogy egy elfogadó feleség újra megnyerheti családjának a hűtlen vagy alkoholizáló férjét.

Egy másik esettanulmány arra figyelmeztetett, hogy az önmaga körül forgó, megkeseredett – elfogadni sem magát, sem Istent nem tudó – nőnek egyre kevésbé lesz esélye arra, hogy jó benyomást keltsen.

A kétnapos konferencia napjainkban előforduló problémákra igyekezett megoldást kínálni, valós kérdésekre pró-

bált választ adni. Az előadók hangsúlyozták, hogy nincs olyan súlyos helyzet, nincs olyan lecsúszott állapot, amelyből ne lehetne kimászni, ha Istent – hitelt – hívjuk segítségül, és készek vagyunk az együttműködésre. Nem csak a társunkkal, de az Úrral is.

■ K. BOLLMANN-NÉ MÁTHÉ GYÖRGYI

Nincs tökéletes fordítás

Beszélgetés a Bibliatársulatok Világszövetségének fordítói konzultánsával

► Dr. Simon Crisp készségesen, örömmel fogadta lapunk megkeresését. A beszélgetés elején elárulta, hogy most jár először Magyarországon, és nagyon tetszik neki Budapest. Munkája révén igen sokat utazik: Európa és a kontinensen átnyúló mediterrán térség is „hozzá tartozik”. A bibliafordítást az egyik legizgalmasabb munkának tartja; egyrészt azért, mert hivatásszerűen, naponta foglalkozhat a Szentírásal, másrészt mert emberekkel való foglalkozást is jelent: kapcsolatot a Biblia olvasóival.

– Ön bibliafordításra specializálódott szakember. Mióta végzi ezt a munkát a világszövetségben?

– Mindenekelőtt hadd fejezzem ki örömemet és elismerésemért azért, hogy harminc évvel ezelőtt jelent meg az új fordítás, és tizenöt évvel ezelőtt a revideált magyar protestáns bibliafordítás.

Jómagam huszonöt éve foglalkozom bibliafordítással. Különböző nyelveken, különböző országokban folyó projekteken dolgoztam, öt éve pedig a fordítási programnak az Európáért, illetve a mediterrán térségért felelős koordinátora vagyok.

– Melyek azok a főbb projektek, amelyekkel a világszövetség jelenleg foglalkozik?

– Az UBS (United Bible Societies) a bibliafordítások szempontjából négy nagy területre osztotta a világot: Afrika, Ázsia, Amerika és a többi kontinens. A mi területünkön számtalan különböző program folyik párhuzamosan.

Egyrészt vannak nagyon nemzeti nyelvek, amelyeken számos fordítás és revízió készült. Ilyen az angol, a német, de tulajdonképpen a magyar is. Másrészt vannak úgynevezett kisebbségek által beszélt nyelvek. Így például Oroszországban és a Közel-Keleten azok a nyelv-

vek és nyelvjáráások, amelyeken még egyáltalán nincs semmilyen fordítás.

A világon körülbelül 6500 nyelv van, ebből mintegy 2500-on olvasható a Biblia egésze vagy valamely része. Ez kevésnek tűnik, de ha a világ népességét tekintjük, a kép egészen más. A 2500 nyelv hatalmas hányadot fed le. Az a 4000 nyelv, amelyen még nincs fordítás, zömmel kis nyelv vagy nyelvjárás. De kétségtelen, hogy vannak még nagy „hézagok”, főként Ázsiában és Afrikában.

Külön hangsúlyt kap a roma nyelvre történő bibliafordítás; ebben Magyarországon is érdekelt, s ma már egyre több ilyen készül ebben a régióban. Projektek készülnek a Biblia hangos és képes feldolgozására. Fontos, új terület a „Biblia az interneten”, de foglalkozunk a vakok Braille-írására és a siketnémák jelnyelvére történő fordítással is. Nagy kihívás egy ország jelnyelvére lefordítani a Bibliát, hiszen ahány nyelv, annyi jelnyelv.

– Véleménye szerint miért van szükségük az új generációknak újabb fordításokra, valamint revíziókra? Szükséges-e egyáltalán külön katolikus és protestáns fordítás készítése? Hiszen a szent szöveg, Isten igéje nem felekezeti függő...

– Ennek több oka is van. Az egyik, hogy a nyelvek változnak, napjainkban meglehetősen gyorsan. Új szavak, kifejezések veszik át a régiók helyét. A 16–18. században nem volt olyan nagy a társadalmi mobilitás, és a kommunikáció sem volt olyan gyors és kiterjedt, mint korunkban – a számítógép, a mobiltelefon, az internet világában. Ez rányomja a bélyegét a nyelvre is.

Másrészt fejlődik a bibliai szövegek, kifejezések értelmezése is. Többet tudunk ma, mint száz évvel ezelőtt: a régészeti kutatások, az újabbban megtalált bibliai kéziratok további adalékokkal szolgálnak a kortörténethez. Tehát „jobb” fordítások készülnek. Ez persze egyáltalán nem azt jelenti, hogy mi – ma élők – „jobb” emberek lennénk, csupán több a lehetőségünk a Szentírás megértéséhez.

A harmadik ok az, hogy a fordítás sohasem szóról szóra történik, noha az eredetihez való hűség evidens követelmény. De nem elég csupán fordítani! A szöveget érthetővé, nyelvileg is helyessé és széppé is kell tenni. A fordító e kettő

FOTO: BOTTA DÉNES

között egyensúlyoz: hűnek kell maradnia Isten igéjéhez, ahogyan azt az eredetiben olvassa, de át kell emelnie érthetően az adott nyelvre.

Valójában mechanikusan, szóról szóra fordítani volna az egyszerűbb. Az emberek évszázadokon át azt gondolták, hogy így történik a bibliafordítás. Ám a „tökéletes” fordítás, a tökéletes egyensúlyt sohasem érhetjük el, ezért minden generáció megpróbálja megalkotni a magáét. A világnyelvek esetében, amelyeken sok fordítás készül, és amelyeken sokan olvasnak, gyakoriak a viták arról, hogy melyik a leghelyesebb verzió. Nos, nincs „végső

változat”, amelyet ha egyszer elérünk, nem lesz szükség újabb fordításra...

– Lehet ok az is, hogy új etikai, társadalmi kérdések jelennek meg, új kihívásoknak kell megfelelni az új évszázadban?

– Természetesen a társadalmi változások, a tudomány fejlődése miatt ma más kérdések foglalkoztatják az embereket, mint ötven vagy akár csak húsz éve! De a Biblia üzenete csodálatosan tud kommunikálni minden generációval, minden kor emberével. A fenti okok miatt is szükségesek lehetnek a revíziók, bár a Biblia mondanivalója nem változik...

– Milyen a „jó bibliafordító”? Úgy értem, melyek a legfontosabb tulajdonságok, amelyekre szüksége lehet egy bibliafordítónak?

– Azt szokták mondani: jó bibliafordítónak születni kell. Mégis, mi szükséges? Képzettség, gyakorlat, a Bibliában, illetve a fordításban való jártasság, kiváló nyelvrzék, a héber és görög nyelv ismerete. Ezek azonban megtanulható dolgok. Az ideális bibliafordítónak ezen felül értenie kell egy más „nyelven” is – a különböző generációk nyelvén. És alapvetően szükséges, hogy legyen erős személyes hite!

Van továbbá egy követelmény, amelyről gyakran megfeledkeznek: tudjon a bibliafordító csapatban dolgozni! A bibliafordítás ugyanis nem „egyemberes”, hanem csapatmunka, amelynek során több álláspont megfogalmazódhat egy-egy kérdésben. Ez esetenként nehézséget okozhat, ám a vita, a kritika, egymás meggyőzése része a munkafolyamatnak. A korrekciókat csak így lehet végrehajtani.

– Ha nem „hivatalból” forgatja a Bibliát, akkor melyik az Ön kedvenc fordítása?

– Hű, de nehéz kérdés! (Nevet) Hivatásomból adódóan számos fordítással és az eredeti szöveggel is naponta találkozom. Jómagam az igényes irodalmi nyelven meggyőző fordításokat szeretem. Ilyen például a revideált angol bibliafordítás (Revised English Bible). De közel áll

hözám az amerikai kortárs angol fordítás is (Contemporary English Version), amely fesztellenül, társalgási nyelven szól.

A sokak által beszélt nyelveken szükséges választékokat kínálni különböző fordításokból. Többé nem mondhatjuk, hogy „egy fordítás mindenkinek tökéletesen megfelel”. A Szentírás egy, de az olvasók sokfélék. Isten üzenete a jó fordítások által kommunikál az emberrel.

– Milyen a rálátása a magyar bibliafordításokra? Nemzetközi összehasonlításban hogyan állunk?

– Amint e rövid látogatás alkalmával megállapíthattam, a magyar bibliafordító munka nagyon komolyan halad. Nem sok ország van, ahol bibliakiállítás látható; lenyűgözők a dokumentumokkal teli tárlók. Önök lefordították a bibliafordítás alapelveit ismertető szakkönyvet is. (Jan de Waard – Eugene A. Nida Egyik nyelvről a másra című munkája a Kálvin János Kiadónál jelent meg 2002-ben. – A szerk.) Tudomásom szerint eddig ez a kötet csak franciául, oroszul és magyarul jelent meg.

– Végül kérem, üzenjen az Evangélikus Élet olvasóinak!

– Örömmel! Olvassák mindennap a Bibliát, hiszen ez hitünk alapja. Arra kérem őket, ne éljenek túl hamar a kritikával, ha egy új fordítás kerül a kezükbe. Mi, keresztények, egyháztagok általában kicsit konzervatívak vagyunk. „Hozzászoktunk”, hogy a Biblia „így és így hangzik”. Gyanakvóan, bizalmatlanul fogadunk új kifejezéseket. Adjanak esélyt, hogy új szavakkal is megismerjék Isten örök üzenetét! Ugyanakkor reflektáljanak bátran, ezáltal is segítve munkánkat. Írjanak levelet az UBS-nek, illetve a Magyar Bibliatársulatnak, tegyék meg észrevételeiket!

Mi azon fáradozunk, hogy jobbá tegyük a fordításokat, hogy Isten igéje minél tökéletesebb nyelvi köntösben jusson el a magyar olvasókhöz is. Ebben számítnak az Önök együttműködésére is.

■ KŐHÁTI DOROTTYA

A város első szellemi műhelye volt

Másfél évszázados evangélikus gimnázium Békéscsabán

► Az egész tanéven át tartó rendezvénysorozat részeként emléktábla felállítására került sor november 11-én a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium aulájában. A megalapításának százötvenedik évfordulóját ünneplő intézményben az 1855 és 1948 között ott tanító pedagógusok nevét megőrkítő emléktábla szentelését Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke végezte.

Az ünnepség diák-istentisztelettel kezdődött. Wilma Kucharek-Drobena, az Egyesült Államok szlovák nyelvű evangélikus gyülekezeteinek püspöke ellátogatót a magyarországi szlovákság egyik fellegvárának számító békési megyeszékhelyre, és szólt néhány szót a megjelentekhez. Az ígét Gáncs Péter püspök hirdette Ézs 49,15–16 alapján: „Ha mások megfedkezének is, én nem fedkezem meg rólad! Íme, tenyerembe vételek be, szüntelen előttem vannak falaid.”

A szentelés pillanata. A képen jobbról balra: Gáncs Péter püspök, dr. Szeberényi Andor, az Öregdiákok Baráti Körének elnöke, Kondor Péter esperes, Kolarovszki Zoltán iskolaigazgató és dr. Fehér Dezső egykori békéscsabai gimnazista

Ezután koszorúzták meg – a reformátor születésnapjára emlékezve – Luther Mártonnak az iskola előtt álló szobrát. Néhány órával később avatták fel az alapításától az államosításig az intézményben tanító tanárok nevét tartalmazó emléktáblát,

amely a tavaly átadott aulában készítteti megállásra és főhajtásra a mai diákokat.

Kolarovszki Zoltán, az intézmény jelenlegi igazgatója röviden ismertette az iskola történetét. 1855-ben mint algimnázium (10–14 évesek számára) jött létre Békéscsaba első gimnáziumaként, szellemi központjaként. Polgárosult családok jártatták idei fiaikat.

Az iskolát mindig a felekezeti nyitottság, a hazafiasságra való, vallásérkölcsi alapokra helyezett oktatás jellemezte. 1897-ben lett főgimnázium, és egészen 1948-ig Békéscsabai Ágostai Hitvallású Evangélikus Rudolf Főgimnázium néven nevelte az ifjakat, 1912 után köztük lányokat is.

A jelenlegi gimnáziumi épületet 1900-ban avatták fel. Az egyházi oktatás – egyre magasabb szakmai színvonalon – az 1948-as államosításig folytatódhatott. Az ingatlan visszaadásának ügyében csak negyvennégy évvel később kezdődtek meg a tárgyalások; 1993-tól mint evangélikus gimnázium indult újra.

Az emléktábla-szentelési ünnepség megható pillanata volt, amikor két mos-

évszázados jubileumra is írt egy költeményt, melyet saját maga szavalt el.

Az emléktáblán nyolcvankilenc tanár neve olvasható, közöttük olyanoké, akikre még emlékeznek a mai öregdiákok, e rendezvény díszvendégei. Nevükben dr. Fehér Dezső egykori békéscsabai gimnazista emlékezett a negyvenes évek pedagógus egyéniségeire. Elmondása szerint valamennyien magas fokon művelték tudományukat (közülük sokan a híres Eötvös József Kollégiumban szereztek oklevelet); e ténynek, valamint emberi tulajdonságaiknak, jellemüknek köszönhetően is az akkori diákok példaképeivé váltak.

Az emléktáblát a Békéscsabai Evangélikus Egyházközség nevében Kondor Péter esperes, valamint az Öregdiákok Baráti Körének elnöke, dr. Szeberényi Andor leplezte le. A szentelés során Gáncs Péter püspök szólt az egykori tanárok „e falakba ivódott munkájáról” és Isten áldásairól, melyekkel százötven éven át megtartotta és megővta az intézményt.

Az ünnepi megemlékezés a tanév egészében folytatódik. Külön programokat szerveznek a diákoknak, a szülőknek és a pedagógusoknak; például a következő évi országos evangélikus pedagógustalálkozóhoz is Békéscsaba ad majd otthont.

■ SZEGFŰ KATALIN

Az intézmény ma

A Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézménynek jelenleg 716 tanulója van, közülük körülbelül hatszáz gimnáziumi képzést kapnak. Az iskolába egyre több diák jelentkezik; az előző tanévhez képest az idén ötvennel többen iskoláztak be. Pedig a városban nagy a harc a jelentkezőkért: a megyeszékhelyen tizennégy középiskola próbálja falai közé csalogatni őket. Az evangélikus gimnáziumban a diákok hatvan százaléka békéscsabai, a többiek a környékbeli településekről járnak be, vagy pedig kollégisták. Távobabb életet is vonz a művészeti képzés, mely szakmai körökben is egyre elismertebb.

tani gimnazista, Nagy Barbara és Mihálka György elmondta Doma Sándor egykori diák versét: egy ódát, melyet szerzője ötven évvel ezelőtt, a gimnázium alapításának centenáriuma irrt húszévesen. Doma Sándor ötven év múltán, a másfél

A krónikás

Réti Zoltán festőművész albumáról

„Megtanultam, hogy a tegnapiakat nem szabad elfelejteni, és a lejtett kenyérekért meg kell csókolni.”

A közelmúltban szemet gyönyörködtető albumot adtak ki Balassagyarmaton. A nemes egyszerűséggel Réti Zoltán címet viselő kötet a nyolcvanöt évvel ezelőtt született evangélikus festő életművéből nyújt át mintegy négyszáz gondosan válogatott művet az érdeklődőknek.

„Keskeny, szürke felhőfoslányok úsznak a környék fölött. Nagy égháború lehetett az éjjel, esővel, viharral, vilámlással vegyes. Látszik is a nyoma mindenfelé: a fák gallyai le vannak törölve, faleveleken, fűszálakon esőszemek csillognak, a templomsoron a nagy garádban zuhog a víz.” Ezeket a sorokat a nagy mesélő, Mikszáth Kálmán vetette papírra egyik novellájában. A táj finom színei, a levegő rezdülése, a lány atmoszféra Réti Zoltán nógrádi tájképeit idézik. Képein, mint Mikszáthnál, szaladnak a búzavetések, vágatnak a megáradt patakok, mosolyognak a felhők, pipáznak a kémények. Akvarelljeinek meleg, érzékeny színvilága egyetlen, át gondolt színharmonióban zengő, elomló akkord. Rajzainak novellaszerű tömörsége, a dombok, növények ritmusa mind-mind képpé vált mese.

A táj, a szűkebb haza tehát Réti művészetének egyik kulcsszava. Ugyanaz a vidék, amelyből Mikszáth, Madách, Komjáthy Jenő, Balassi művészete táplálkozik. És ugyanaz a nép, amelyben mindnyájan gyökereznek.

Mert a másik kulcsszó az ember. A te-

remtett világban, a mezőn, a megművelt földeken újra és újra rácsodálkozik az emberekre. A dolgozókra, akik szőlőt metszenek, szüretelnek, birkát terelnek, palántáznak. És az ünneplőkre: muzsikálókra, táncolókra, templomba igyekvőkre. Az élet kezdetére, szoptató anyákra és a végére, sötét temetési menetre. Látszólag egyszerű, mindennapos dolgok foglalkoztatják, azonban ezek – munka és ünnep, születés és halál – az emberi élet legfontosabb területei.

Szólómetésző

Táncoló leányainak szoknyarancái a szellőfúta kukoricaföldök ritmusában lendülnek, a kétbodonyi temetésre igyekvők feketére festik az egész domboldalt,

az utak a nógrádi dombok között eltűnnek a végtelenben, s a földi és égi vizek összeérnek. Ember és táj összeolvadnak, eggyé válnak. Múlt és jelen sűrűsödik egyetlen pillanatba. A biztos kézzel, gyorsan felvitt színek által így lesz Réti Zoltán nemcsak a látvány, hanem a lélek krónikásává is.

A harmadik kulcsszó pedig a szeretet. Több ez, mint „lokalpatriotizmus”. Réti azzal a felelős szeretettel nyúl festői témáihoz: irodalmi művekhez, tájakhoz és emberekhez, amellyel zenetörténeti kutatásait, pedagógiai munkáját végzi. Egyik méltatója Balassi jelmondatát idézte a művészre utalva: „Életemet, amely a sorsnak tartozom, a haza üdvére kell fordítanom!” Akitől tehetségét kapta, erőt, kitartást és hitet is adott hozzá.

A gyönyörű kiállítású, körültekintően szerkesztett könyvben az akvarellekről és néhány olajképről színes, a grafikákról, tusrajzokról fekete-fehér reprodukciókat láthatunk. Ezeket túl számos fontos adalékkal szolgál a kötet: kiállítások jegyzéke, életrajzi adatok, bibliográfiák. A hasznos Melléklet a Réti Zoltánról szóló cikkek és a kiállítási megnyitáson elhangzott szövegek gazdag válogatása.

A kötetben megjelent, idézetekkel telítődött, kissé egysíkú „pályakép” Ma-tits Ferenc munkája. A megjelenés feletti öröme ürmös is vegyül, ugyanis a kiadott szöveg sajnos hemzseg az erőtlenné megfogalmazású mondatoktól, a magyartalan, körülményes szószervezetelektől. A képek azonban önmagukért beszélnek!

■ ZS

»IN MEMORIAM PÁL VECZÁN«

Egyházi kórusok találkozója Miskolcon

Tizenkettőszer rendezték meg az egyházi kórusok találkozóját Miskolcon. A négynapos rendezvény tizenkilenc énekkar lép föl. A múlt heti találkozó első állomásán a miskolci belvárosi görög katolikus templom falai között csütörtök délután csendültek föl az egyházi dallamok. Az énekkarok telt ház előtt szerepeltek.

Táncos Tamás, a miskolci Ifjúsági és Szabadidő Ház vezetője, a kórustalálkozó főszervezője elmondta: a seregszemlét In memoriam Pál Veczán címmel rendezték meg. „A tavaly elhunyt Veczán Pál evangélikus lelkész több mint egy évtize-

dig gondozta a programsorozatot, ezért emlékezünk rá a találkozón.” A főszervező beszámolt arról, hogy az idén négy napon át négy helyszínen – a város görög és római katolikus, evangélikus, valamint református templomában – tizenkilenc kórus lépett föl.

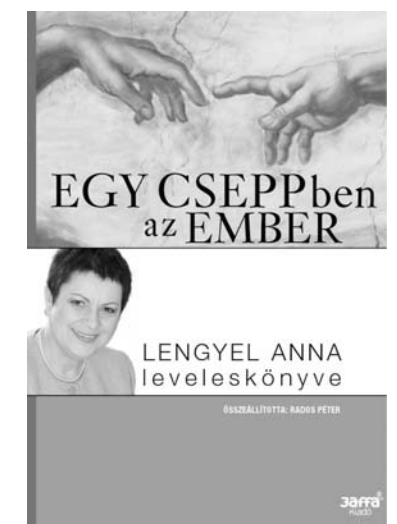
Az énekkarok minden évben más-más repertoárral készülnek. Eddig „csak” a megyéből érkeztek, a tervek szerint azonban – amint Táncos Tamás fogalmazott – a szervezők jövőre „kinyitják a kapukat Európa felé, és az unió egyházi kórusait is meghívják a találkozóra”.

► MTI

Egy cseppben az ember

A kötet a Luther Kiadó Üllői úti könyvesboltjában is megvásárolható, ára 2490 forint.

Családias hangulatú összejevetelen mutatták be az érdeklődőknek az Egy cseppben az ember – Lengyel Anna leveleskönyve című, a Jaffa Kiadó gondozásában megjelent kötetet november 9-én a fásori gimnázium dísztermében. Házigazdaként először az iskola igazgatója, dr. Ódor László, majd a kötetet összeállító Rados Péter köszöntötte a szép számban megjelent érdeklődőket. Az eseményt neves művészek – Palya Bea, Illényi Katica és Levente Péter – fellépése tette színesebbé. A műsorvezető Feledi Balázs művészeti író volt.

A kötetet fellapozva bátran mondhatjuk, hogy az ismert rádiós e leveleskönyv megjelentetésével is elérte célját: miként műsorának hallgatói, úgy most a kötet olvasói is gazdagodhatnak – lelkiükben és szellemiükben egyaránt.

■ G. Zs.

A levél intim műfaj, egy leveleskönyv sok-sok titkot tartalmaz. Ez is. Milyen titkok ezek? Műhelytitkok. A Magyar Rádió szerkesztő-riportere, Lengyel Anna Egy csepp emberség című sorozatában naponta mutat be a rádióhallgatóknak egy-egy értékes embert s az ő rövid vallomását – az emberségről.

Lengyel Anna beavatja az olvasót könyvében a kapcsolatépítés titkaiba. Hozzá írott leveleket olvashatunk, melyek természetesen személyes hangúak, mégis mindannyiunkhoz szólnak. Ahhoz, hogy valaki féltett, dédelgetett gondolatairól beszéljen, kitarulkozzon – bizalom kell. Ez a leveleskönyv olyan személyiségeket szólaltat meg, akik megbízhatók Lengyel Annában. Ez a leveleskönyv bizonyítja, létezik értékközpontú közszolgálat – ennek szakmai titkait tárja fel a riporter.

„Csédekker”

Horozható Európa címmel Cs. Szabó László-élelmékiállítás nyílt a Petőfi Irodalmi Múzeumban. A tárlatot az író születésének századik évfordulóján, november 11-én nyitotta meg pályatársa, Sárközi Mátys. A kiállítás folyamatosan vetít képeket Cs. Szabó László életéből. Idézetekkel mutatja be ironikus stílusát, kiforrott írói szemléletét.

Cs. Szabó a Nyugat második nemzedékének tagja volt; 1935-től a Magyar Rádió irodalmi vezetőjeként dolgozott, 1936-ban Baumgarten-díjat kapott. 1944-ben a német megszállás elleni tiltakozásképpen lemondott állásáról. 1945-től elsőként oktatott általános művelődéstörténetet a Képzőművészeti Főiskolán; ő lett az intézmény újonnan alapított művelődéstörténeti tanszékének vezetője. 1949-ben egy római tanulmányútról már nem tért haza; a fokozódó önkényuralom miatt az emigráció mellett döntött. Hátrahagyta gazdag könyvtárát, lakását, állását, egész addigi életét. 1951-től 1972-ig a BBC magyar osztályának munkatársaként működött.

Bejárta Európát; gerinces jelleme legendássá vált a külföldi magyarság számára. Csaknem harminc magyar nyelvű könyve jelent meg; írt verset, novellát, útirajzot, esszét és önéletrajzot. Kiterjedt levelezésével „Csé” – ahogyan barátai emlegették – a magyar értelmiség központi alakja lett. Külföldön szinte valamennyi magyar nyelvű folyóiratban közölt tanulmányokat, itthon viszont agyonhallgatták.

Az író széles körű műveltsége, fölényes kultúrtörténeti ismeretei, szellemi gazdagsága miatt barátai szójátékkal „Csédekker”-nek nevezték. Az elnevezés alapja a lipcsei Baedeker könyvkiadó híres útikalauz-sorozata: a német tulajdonnév a magyarban bedekker alakúra módosult, és „útikönyv” jelentésben használatos. Mivel az író többet tudott, mint egy bedekker, adódott a „Csédekker” név...

Miután a Nagyvilág című folyóirat csonkítatlanul és politikai megjegyzések nélkül közölte 1979-ben Dickens-naplóját, úgy látta, hazatelepülhet. 1980-ban visszatért Magyarországra, és ismét előadásokat tartott a Képzőművészeti Főiskolán.

1985-ben bekövetkezett halálakor külföldön összegyűjtött tizenöt ezer kötetes könyvtárát Sárospatakra, kéziratait a Petőfi Irodalmi Múzeumra hagyta. Kívánságának megfelelően Sárospatakon temették el.

A múzeum dolgozói a kívülállókát kizárva most kezdtek a gazdag hagyaték feldolgozásához. Az évforduló kapcsán hamarosan sor kerül Cs. Szabó László két színművének bemutatására, és emlékező estet is rendeznek egykori ismerősei részvételével.

■ B. Zs. Á.

► Sohasem titkoltuk, hogy a szerkesztőségünk által megálmodott Evangelikus Médiaműhely megszervezésében „önző szempontok” is szerepet játszanak. Az egyházi médiamunkát végzők és az iránta érdeklődők számára hirdett – továbbképzés jellegű – programtól a kezdeteitől azt reméltük, hogy az Evangelikus Élet szerzőinek táborát is segít gyarapítani... A MEE Sajtóbizottságának támogatásával november 10–13. között tartott, immár ötödik műhely megrendezésének híre ismét vonzott jó néhány új résztvevőt, de jóleső érzéssel nyugtázhattuk azt is, hogy a visszatérő „műhelymunkások” többségét már lapunk munkatársaként üdvözölhettük. A testvéregyházak képviselőit is hívogató szakmai program előkészítésébe a Protestáns Újságírók Szövetsége (PRÚSZ) is bekapcsolódott, önzésünk már csak ezért sem fajult odáig, hogy kizárólag az írott sajtó iránt érdeklődőket lássuk el muníciónal.

Keresztény médiamunkásokról lévén szó természetes volt, hogy az együttléti nyitányként, illetve zárásaként – miként a reggeli munkakezdekésekor is – Isten igéjére figyelt a mintegy félszáz résztvevő. A csütörtök esti nyitóáthítaton ezúttal D. Szabik Imre szolgált. Egyházunk elnök-püspöke Lukács 9,23–25 alapján tartott igei elmélkedésében arról szólt, hogy ne önmagunkat állítsuk a középpontba, hanem Krisztusra figyeljünk. Csak naponta felvéve a magunk keresztjét tudjuk valóban követni őt, és tudunk ténylegesen rá mutatni a médiamunkában is.

A meghívott előadók közül elsőként Lengyel Anna engedett bepillantást az Egy csepp emberség című rádióműsor kulisszatitkaiba. Az ismert újságíró új könyve, az Egy cseppben az ember – Lengyel Anna leveleskönyve címet viselő kötet megjelenésének apropóján szólt az általa készített közkezdelt adásról. Másnap délelőtt a Protestáns Újságírók Szövetségének elnökeként a Magyar Rádió egy másik evangelikus „sztáripotere”, Novotny Zoltán vezette a PRÚSZ – konferenciának beillő – „kibővített elnökségi ülését”. A Média és valóság címet viselő beszélgetés jó alkalmat szolgáltatott arra, hogy a jelenlévők véleményét cseréljenek az újságíró-étika nálunk különösképpen aktuális témájáról.

Szerkesztőségünk számára az öröm mellett visszatérő gondot is jelent a médiaműhelyre való „kiruccanás”, hiszen a felboruló heti munkarend nem épp kedvezően szolgált ki a hétfői lapzártakra. Így lesz (van – a szerk.) ez most is, de ezúttal gondoltunk egy nagyot, és a „szerkesztőséget is magunkkal vittük” Balatonszázszóra. Ilyesformán – T. Pintér Károly főszerkesztő, Dobsonyi Sándor olvasószerkesztő és Nagy Bence tervezőszerkesztő irányításával – mindenki közreműködhetett az Evangelikus Élet aktuális lapszámának összeállításában.

Szombaton viszont a televíziós műsorkészítés volt a központi téma. A Zákeus Média Centrum (ZMC) két munkatársa, Győri János Sámuel és Győri András Timótheus abban is segédkezett, hogy az elméleti „gyorstalpaló” után a vállalkozó szelleműek – mikrofont és kamerát ragadva – maguk is megtapasztalhassák a filmkészítés buktatóit...

Nemcsak filmkészítésre, hanem ezer karakternél nem hosszabb miniinterjúk készítésére is lehetett vállalkozni. (Erre azért nem mindenki vállalkozott.) Bár a feladat egymás portréjának megrajzolása volt, az írók zöme a médiaműhelyt is „értékelt”. De a szomszédos hasábkon olvasható „végtermékekről” legalább elmondhatjuk, hogy a szerkesztő(k) rovására ez esetben csak a címadás írható...

Az V. Evangelikus Médiaműhely szakmai fóruma vasárnap kora délután az új liturgia szerinti úrvacsorás istentisztelettel zárult a Luther Kiadó igazgatójának, Kendeh K. Péternek a szolgálatával.

■ GAZDAG ZSUSZANNA

Lengyel Anna az „emberséges” rádiózás kulisszatitkairól

Az Egy csepp emberség című műsor reggelente két percben, fél hét után két perccel a Kossuth rádió hullámhosszán hallható. Útravaló, szellemi-lelki táplálék, szubjektív vallomások értékes emberektől – Koltai Gergely gyönyörű zenéjével, figyelmet parancsoló szignáljával. A műsor szerkesztője Lengyel Anna. Az ötödik Evangelikus Médiaműhely nyitóprogramján végre betekintheztem a kulisszák mögé. Mindenekelőtt megtudhattam, hogy a műsor „háttérszerkesztője” Lengyel Anna férje, Rados Péter.

Balatonszázszón nemcsak személyes találkozássra nyílt lehetőségem, de elsőként vehettem kézbe az általam is tisztelt szerkesztőpáros „leveleskönyvét”.

Évek óta figyelemmel kísérem Lengyel Anna rádióműsorait. Kellemes orgánuma, szabatos magyar beszéde, emberközpontúsága mélyen megragadott.

Jó volt megtudni, hogy több mint egymillió embertársammal együtt vagyok a műsor rendszeres hallgatója. A benne elhangzó gondolatok emberibben indítják a napot. Érdekel, hogy miként készül a műsor. Mi alapján történik a vallomástevők kiválasztása? Hogyan szerkesztik? A válaszok a teljesség igényével érkeztek.

„A kiválasztottak azok, akik munkájukkal, életükkel igyekeztek, igyekeznek minőséget nyújtani. Tudós és művész, sportoló, mesterember..., határainkon belül és határainkon túl élők egyaránt.”

Számomra valamennyien üzenetet közvetítenek: emberségről, hitről, hivatásról, szeretetről, az egymás iránti megbékélésről... Nap mint nap emberségre intenek.

■ KRÁTKI KATALIN

V. Evangelikus

Önvallomás

Az ötödik médiaműhelyen nyomon követhettem legújabb kéziratom útját; a lap tervezőszerkesztője a szemem láttára tördelte be az Élő víz rovatba a Jézus listája című, erre az alkalomra elküldött „pályamunkámat”. A vetítővászonon láthattam, hogyan telnek meg az e heti Evangelikus Élet üres oldalai.

A három nap és három éjjel tartó műhelymunka során kölcsönös tapasztalatcserére is sor kerülhetett. Internetkapcsolat segítségével megmutathattam műhelymunkatársaimnak nemrég elkészült honlapom néhány oldalát, megszólaltatva rajta nyíregyházi nagytemplomunk harangjátékát is.

Mivel megadtattam, hogy a médiaműhelyek mindegyikén részt vehettem, állíthatom, hogy az evangelikus sajtómunka iránt elkötelezett laikusok szakmai fóruma jelentékeny szerepet tölt be egyházunkban, hiszen a külső munkatársak utánpótlásának a forrását is jelenti; nem utolsósorban pedig a segíti a résztvevőket a missziói szolgálat egyre tudatosabb és színvonalasabb el látásában.

■ GARAI ANDRÁS vallomását lejegyezte: ZÁVODNY ÉVA

„Belérángatták”

Jánosi Vali a Budapest-Deák Téri Evangelikus Gimnáziumban tanít, és időnként publikál is az Evangelikus Életben. Sajnálta, hogy csak késve érkezett a médiaműhelyre, és nem hallhatta Lengyel Anna beszámolóját az Egy csepp emberség kulisszatitkairól. Vizont kissé kockázatosnak találta, hogy péntek este együtt szerkesztettük az e heti lapszámot, ám még az is megeshet vele, hogy nem fogja fel olyan nagy tragédiának.

Saját bevallása szerint remekül érezte magát a Zákeus Média Centrum gyakorlati szemináriumán. Elkápráztatta az előadók profizmusa, és noha életében nem fogott kamerát a kezében, soha nem írt forgatókönyvet, sikeresen „belérángatták” egy rövidfilm készítésébe is. Az eredmény magáért beszél!

Vali mindig mosolygott, nemcsak azért, mert jól szórakozott, hanem mert talán tanult is egyet s más...

■ B. L. A.

Pluszt adott a PRÚSZ

Béres L. Attilát vonzotta Szárszóc, az ötödik Evangelikus Médiaműhely. A kálvinista Rómában szerzett teológiai diploma, valamint huszonhat éves újságírói, szerkesztői gyakorlat hozta el őt a protestáns újságírók összejövetele. Örült annak, hogy régi ismerős kollégákkal is találkozott, hogy a műhely szervezői maguk közé tartozóként fogadták.

A PRÚSZ konferenciáján elhangzott etikai kérdések, valamint az egyház és a média kapcsolatáról szóló beszélgetések különösen lekötötték. Az Evangelikus Élet közös szerkesztésekor egy cél vezette: az, hogy az olvasók öröme a református és evangelikus, ifjú és öszülő halántéku újságírók jól sáfárkodjanak azokkal a talentumokkal, amelyeket kaptak. Többen kikérték a véleményét, igényelték a segítségét.

Az áhítatokon feltöltözött lélekben is. A hasznos éjszakai beszélgetéseken (volt hajnalig tartó is), a közös játékok során, a lapkészítés közös munkáján, a tóparti sétákon új barátokra is szert tett.

Bízunk abban, hogy továbbra is velük együtt tevékenykedhet a protestáns újságírásban, és hogy lesz még médiaműhely a magyar tenger partján.

■ JÁNOSI VALI

Garai András

Jánosi Vali

Béres L. Attila

László Jenő Csaba

Nagy Gábor

Lelkileg is töltekezett

Állandó jókedv, széles mosoly, zenetudás – megannyi tulajdonság, melyek László Jenő Csaba személyiségével szerves egységet alkotnak. Az e sorokat papírra vető szobatárs nem átalított néhány személyes vallomást lejegyezni az Evangelikus Élet méltán népszerű cikkírójától.

– Nagy öröm számomra, hogy bár világi hivatást választottam magamnak, írásaim révén mégis Jézus Krisztus evangéliumának hirdetője lehetek – vallotta a Szegedi jogi kar ötödéves hallgatója. – Fontosnak tartom, hogy a lelkesek mellett világias is részt vegyenek az ige hirdetésében.

Jenő, aki több újságíró-tanfolyamot is elvégzett – köztük a Magyar Rádió riportterképző kurzusát –, úgy tartja, hogy leg többet a médiaműhelyekből profitált. Történetesen azért, mert ezek az alkalmak nemcsak szakmai ismereteket bővítettek, hanem a lelki töltekezését is szolgálták.

– A médiaműhelyek munkája, szemináriumi foglalkozásai során megtapasztaltam a hétköznapjaim szerves részévé váltak – árulta el a lap olvasóinak László Jenő Csaba. – Az összetartó közösség révén a médiaműhelyek minden egyes napjából táplálkozhat a test és a lélek egyaránt.

A nem mellékesen Pusztaföldvár kántoraként is tevékenykedő ifjú minden érdeklődő hittevéreinek ösztintén ajánlja a következő médiaműhelyeken való részvételt.

■ –CHLADEK–

Teológus a tévénemzedékből

A műhelymunkában másodszer részt vevő Nagy Gábor másodéves evangelikus teológus bevallása szerint nemet mond mindarra, amit ki akarnak kényszeríteni tőle. Az ötödik médiaműhelyre a (meg)tagadás kapcsán a 95 tétel című filmet hozta, melynek az elkészítésében maga is közreműködött. Az úgynevezett „tévénemzedékhez” tartozik. Korán rácsodálkozott a számítástechnika vívmányaira. A médiumok iránti érdeklődését mutatja az is, hogy szakirányú technikumot végzett. Egyetemi tanulmányainak kezdete óta aktív és lelkes „jelenlője” a médiaszemináriumoknak.

Saját camera pauperumát elsődlegesen az örömhír terjesztésének a szolgálatába szeretné állítani, így maradván hű egyik alapelvehez: Isten dicsőségét, jelenlétét a világban és Jézus Krisztus megváltó szeretetét minden rendelkezésére álló eszközzel hirdetni kell.

Tudásának „aprópénzre váltását” leginkább a számára olyan kedves digitális csodadobozzal – fényképezőgéppel – sikerült elérnie: természetfotói igényes ígés-lap-illusztrációk. Az olvasók szíves figyelmébe ajánlja őket e sorok írója:

■ KÖPE LÍDIA

(A lapzártá után beérkezett fotókból következő számunkban közlünk. – A szerk.)

Ismerkedés a kamerával – lencsevégen a helyszíni kéziratgondozás

Médiaműhely

Fontossági sorrend

– Mennyiben más a protestáns médiaműhely, mint a kommunikációs főiskolai szemináriumok? – tettem föl a kérdést Vitális Juditnak.

– Áprilisban, amikor először voltam médiaműhelyen, idegenként csöppentem egy szakmai-baráti társaságba, de a szerkesztőség munkatársai és a többi résztvevő ugyanolyan szeretettel fogadtak, mint bárki mást. Ez a szakmaiságnál akkor is és most is sokkal fontosabb volt számomra.

– Inkább tanítómesterekkel vagy oktatókkal találkoztál Balatonszárszón?

– Úgy érzem, egyik előadó sem akarta „kioktatni” a résztvevőket. Tanácsokat adtak, megosztották velünk a tapasztalataikat, tanúbizonyságot tettek hitükről, az őket vezérlő értékekről. Azt azonban, hogy mindezekből mit fogadunk el és tartunk követésre érdemesnek, ránk bízta. Így a válasz: tanítómesterekkel találkoztam.

■ SOLYMOS TAMÁS

Nyitottan...

Beszélgetőpartnerem Köpe Lídia elsőéves teológushallgató volt, aki az ifjúság lendületével érkezett a régi műhelymunkások közé; nem szegte kedvét a csipősi óriási idő sem.

Az eltelt négy nap alatt folyamatosan gyermeki őszinteséggel csodálkozott rá mind az előttünk feltárt szakmai kulisszatitkokra, mind a résztvevőkben rejlő értékekre.

Eleinte nem tudta, hova jön. Kapott egy meghívást, jól hangzott helyszíneként Balatonszárszó, és még a téma iránt is érdeklődött. Korábban leginkább csak befogadóként találkozott a média „gyümölcszeivel”, de itt bepillantást kaphatott a szorgos „kertészek” bonyolult és nagy szakértelmet követelő munkájába. A felszín alá látva elszégyellte magát korábbi bíráló megjegyzései miatt, melyeket könnyen kimondott a szerinte gyengébb művek felett. Tiszteletre méltónak vélte azt az összefogást és a tapasztalati háttérrel, mellyel egy televízióadás vagy egy hetilap készül.

Egyelőre még magának sem tudja megfogalmazni, hogy a média mely területe áll hozzá legközelebb. Jelenleg mindegyik.

■ NAGY GÁBOR

A „válogatott” legifjabbja

Chladek Tibor negyedszer vett részt médiaműhelyen. Mint mondta, érdekes párhuzam mutatkozik a műhely résztvevői és egy focicsapat között. A legfiatalabb, tizennyolc esztendő „játékos” örül annak, hogy ezúttal is az „újságíróválogatott” tagja lehetett.

– Az én szerepem itt elsősorban a tapasztalatszerzés. Az elsajátított ismereteket majd a gyakorlatban kell hasznosítani. Mindegy ugyanis, hogy az ember egy hete vagy néhány éve került be az ificsapatból a felnőttek közé, a maximumot kell nyújtania. Életkorom megnehezíti, hogy minden esetben megfeleljen a magam elvárásainak – fejtette ki.

Tibi a hétvége többi résztvevőjéről elmondta:

– Nem mindegy, hogy egy fiatal játékos milyen csapattársak között nő fel. Az itt jelen lévő emberileg és szakmailag is elit klubhoz méltó módon újík a mesterséget.

A programokról szólva kiemelte, hogy az idén számára a filmkészítés, illetve a jelen írás „közös olvasószervezése” volt a legérdekesebb foglalkozás. Az pedig minden alkalommal örömmel tölti el, hogy a szakmai programok mellett sor kerül jó hangulatú beszélgetésekre és társasjátékozásra is.

■ –Ó–Ő–A

Vitális Judit

Köpe Lídia

Chladek Tibor

Závodny Éva

Solymos Tamás

Andriška János

Aki válaszol: Závodny Éva

– Harmadszor veszek részt a médiaműhelyen. Mindhárom a média más területére helyezte a hangsúlyt; az írott sajtóra, az internetre, a filmre. Hogy mi az, ami idevonz? Igen értékes embereket ismertem itt meg mind az előadók mind a résztvevők személyében. Jó őket vizsgálni, tanulni tőlük. Tetszik a szakmájuk iránti elkötelezettségük és igényességük. Ez inspirál arra, hogy amit csinálók, azt a legjobban tegyem.

– A „kirakodóvásáron” lelkesedéssel mutatod be a Nyíregyházi Hírmondót, melynek a szerkesztésében részt veszel. Milyen új ötleteket hallottál, melyeket eredményesen tudsz hasznosítani?

– Gyülekezeti újságunk havi rendszerességgel jelenik meg. Nagyon hasznos volt számomra a Szerkesztünk együtt program, amikor az Evangelikus Élet egyik lap-számának készítésén dolgoztunk. A cikkek kiválasztásának, „fontossági sorrendjének”, elhelyezésének jelentősége van. Az interneten való közzététel által széles „olvasóréteg” érhető el, ezért fontosnak tartom újságunk interneten való folyamatos megjelenítését.

■ G. A.

A hitélet hitelessége

– A médiaműhely szombati előadásának egyik kulcsmondata így hangzott: „De csodálatos!” Amikor az elmúlt pár napban fényképeket készítettél, érezted valami hasonlót? – kérdeztem Solymos Tamástól.

– Folyamatosan ezt kell éreznem, és szerencsére ezt is érzem, amikor fényképezek – különben nem lenne értelme. A teremtett világ csodálatos, és csak rajtunk, elektronikus újságírással foglalkozó emberekkel múlik, hogy fényképpel mennyit sikerül belőle visszaadnunk, éreztetnünk, sejtetnünk... Ez pedig csak hittel lehetséges.

Az elmúlt három napban talán a hitélet hitelességéről munkálkodtunk leginkább: volt hit, élet, hitelesség és a teljesség keresése. Ha egy riporthoz vagy tudósításhoz nem kapcsolódik emberiség is, akkor a különböző nézőpontok bemutatásával „csak” objektív lehet, hiteles – vagyis hittel teljes – nem. Az embertelenség folyamatosan, sorozatosan ábrázolva ellentét nélkül idővel elveszti a hírértékét.

■ VITÁLIS JUDIT

Mozgóképpel hitvallani

Andriška János, a debreceni Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola kommunikáció szakos hallgatója egy azok közül a fiatalok közül, akik úgy gondolják, hogy nem haszontalan és ciki-dolog hívó életet élni. Ő tesz is valamit azért, hogy ezt reklámozza, népszerűsítse.

– Amióta leérettségiztem, már több dologgal foglalkoztam. Voltam szerződéses előadóművész, énekes-dalszerző, szövegíró, zenei szerkesztő-műsorvezető és riporter a Magyar Televízió Debreceni Regionális Stúdiójában. Jelenleg főiskolára járok; a Filmkockák projektben kreatív filmeket, különböző lapoknak pedig interjúkat készítek.

A média területei közül a televíziózás érdekel, ezt tartom ugyanis a leghatékonyabbnak. A „mozgóképpel”, zenével kiegészített televíziós újságírással könnyebben elérhető a fiatalok. Filmjeimmel elsősorban az egyházzal kialakult hamis képet próbálom megváltoztatni, és szeretném bemutatni a fiataloknak, hogy a kereszténység nem unalmas, nem ájtatoskodó vallás, hanem a tisztaság, az emberség és az energia forrása.

■ CZAKÓ KRISZTA

Györi János Sámuel, a ZMC vezetője a camera pauperummal

Gyarmati Gábor mérlegén

– Egy nagy multibiznisz alkalmazottjaként időre időre részt kell vennem vállalati továbbképzéseken, úgynevezett tréningeken. Hogyan tudnád összehasonlítani ezeket és a médiaműhelyt?

– Valóban összevethető a két rendezvény, hiszen külsőségeikben – felületesen szemlélve – sok hasonlóság fedezhető fel. Mindkettő sajátos körülmények között, a mindennapoktól elzárta, egy célra összpontosított zajlik. A különbség tehát nem az, hogy jobb vagy rosszabb az egyik vagy másik, hanem az, hogy alapvetően más a két találkozó.

A tréningek többnyire pazar körülmények között folynak, méregdrága, kuriózumjellegű programokat kínálnak, és tartamuk sem más, mint amiről a formájuk árulkodik. A pénzről és a megszerzéséről, megtartásáról, gyarapításáról szólnak.

A mi összejöveteleink vezérfonala azonban nem a javak dicsérete, hanem a szeretet. Itt mosolygó arcokkal, kérdések, problémák, feladatok megoldásán fáradozó, vidám, nyitott, befogadni kész emberekkel találkozom, akikkel szinte családias hangulatban repül el ez a néhány nap. A luxuskörülmények nem hiányoznak, hiszen bőségesen elegendő az a kényelem, amelyet a szárszói üdülő nyújtani tud.

Az pedig – pont azért, mert „civil pályáról” jövök – nagyon sokat jelent számomra, hogy reggelenként áhitattal kezdjük a napot, az étkezések előtt együtt énekelünk és imádkozunk – hogy csak néhány vonást említsék a szakmai munka mellett zajló spirituális életünkben. Hiszen ezek elképzelhetetlenek egy, a munkahely által szervezett összejövetelen, pedig nagy szükség van rájuk.

■ KISS MIKLÓS

A szociológia szakos szemével

Czakó Kriszta „felnőtt fejfel”, január végén konfirmált. Már másodszor vesz részt a médiaműhelyen.

– Hogyan került kapcsolatba a keresztény újságírással?

– Mivel a civil életben foglalkoztam már újságírással, úgy gondoltam, hogy talán az EvÉletbe is írhatnék. Szeretek írni, kedvemem az interjúkészítés. A tudósításokat kevésbé kedvelem. A keresztény újságírással lehetőségeket ad arra, hogy mélyebben foglalkozzam bibliai, teológiai kérdésekkel is.

– Szociológia szakos hallgatóként milyenek látod az egyházi kommunikációt a magyar társadalomban?

– Kissé siralmasnak. Kevés az ilyen jellegű műsor, és sajnos nem hiszem, hogy azért, mert az emberek nem kíváncsiak rá. Úgy látom, hogy lenne igény a lelki táplálékra, hiszen ebben az elanyagiasodott, könyörtelen, szeretetlen világban hiányzik az embereknek a vigasztaló jó szó.

– Mennyiben volt más az ideai médiaműhely az előzőhöz képest?

– A hangulat, a szervezés, a programok mindkét esetben nagyon jók voltak. A „masszázs” talán csak az adta, hogy természetesen más témával foglalkoztunk: tavasszal Albertiben leginkább az internetes honlapkészítésről volt szó, és a kéziratgondozás volt a műhelymunka témája. A szakmai színvonal mindkét esetben magas volt.

■ ANDRISKA JÁNOS

Gyarmati Gábor

Czakó Kriszta

Kiss Miklós

Zárszó helyett

Kiss Miklós lelkész-újságíróról – aki az Evangelikus Élet szerkesztőbizottságának tagjaként egyúttal „felügyelte” is a műhelymunkát – azt kérdeztem: van-e, s ha igen, milyen a jövője az Evangelikus Médiaműhelynek?

– Igen, szerintem van. Ezt a kérdést azonban két oldalról is érdemes megközelíteni. Egyrészt az újságok közötti – sok szempontból nagyon éles – verseny felől, hiszen ez alól az Evangelikus Élet sem tudja kivonni magát teljesen még akkor sem, ha egyházi, vagy ha úgy tetszik, vallási hetilapról van szó. Muszáj haladni a korral, egységesnek, szép kiállításúnak, jól szerkesztettnek, egyszóval színvonalasnak kell lennie.

A színvonal folyamatos emelésére kiválóan alkalmas ez az évenként kétszer megrendezett találkozó, amelyen főként azok vesznek részt, akik nemcsak kötődnek az újsághoz, hanem – valamilyen formában – közre is működnek a lap létrehozásában. Itt találkoznak a profi és amatőr újságírók, munkatársak és civilek, s felszínre kerülhet számtalan olyan kérdés, amelynek a megvitatása a lap érdekeit szolgálja, s szükséges, hogy ez a jövőben is így legyen.

Másrészt pedig azért is van jövője a médiaműhelynek, mert bántóan kevés a médiamunkások között a keresztény szellemiségű ember. A találkozó pedig hozzásegít ahhoz, hogy az itt „kitermelődő”, lélekben megerősödő munkatársak ne csak az egyházi, hanem a világi sajtóba, sőt az élet más területeire is eljuttathassák az örömhírt.

■ GYARMATI GÁBOR

A médiaműhely munkáiból...

Káoszban

Néhány ezreszt bárki megtudhatja, hogy „előző életében” kínai táncosnő, esetleg afrikai nőtény zebra volt-e. Emberek tucatjai pedig meg is fizetik az árát az efféle elemzéseknek. Mások karmájuk negatív hatásaitól próbálnak apró színes kövekkel megszabadulni. Középkori elődeik forgalmát megszegyenítve osztják a sorszámat a jelentkezőknek korunk boszorkányai, hogy aztán mindenféle tüket szurkáljanak a nem kedvelt embertársat jelképező viaszfigurákba. Egy lakótelepi ablakban szerelmi bontó- és kötőszolgálatokat ajánl egy üzletember, emelt díjas telefonszámok felhívásával pedig ráolvasást kérhetünk fájó testrészeinkre. Mindeközben Krisztus evangéliumát a rádióra hivatkozva a társadalom nagy része megveti; napjainkban népszerűbb a mágia, mint évszázadokkal ezelőtt.

A minap reklámújságok között bukkan-tam arra a szórólagra, mely az úgynevezett „hermetikus jógát” ajánlja a varázslatot kedvelők figyelmébe. A hirdett tanfolyamra jelentkezők hetente egyszer gyűlnek össze

egy általános iskolában, hogy elsajátítsák a módszert. A kurzus annyira komplex, hogy pontokba szedve adnak róla tájékoztatást: „Önmagunk feltárása ezen univerzális rendszeren keresztül; a mikro- és makrokozmoszok összehangolása; kifinomultabb testeink megélése; különböző jogrendszerek gyakorlati megtapasztalása; a mágia típusainak és szintjeinek megismerése; alkímiai és hermetikus pszichológia.”

Talán a szórólap szerkesztője is sejtette, hogy kicsit bonyolultnak tűnhet mindaz, amit egy oldalra összehordott. Ezért kerülhetett a lap aljára az a mondat, mely már nem felháborítóvá, sokkal inkább komikussá teszi a reklámot: „Ha már nem találja a vezérfontalat a jelenkori spirituális káoszban, ez a Hermész Triszmegisztoz tanításain alapuló, integrált, tantrikus, analógiás rendszer biztos tájékoztató pontja érik mindenki számára.” Azt hiszem, aki számára teljesen világos, hogy miről van szó, az megérdemli, hogy ingyen váljék a tanfolyam hallgatójává.

■ LÁSZLÓ JENŐ CSABA

SOLYMOS TAMÁS FELVÉTELE

Kísértések közepette

A hatodik parancsot: „Ne paráználkodj!”

Racionalitásban szenvedők

▶ **Általános félelem blokkolja a hithez vezető utat értelmiségi körökben. Tudósok, kutatók, egyetemi oktatók és hallgatók, mérnökök, tanárok (és még sokan mások) nem mernek valamiben egyszerűen csak hinni. Félelmüket erősíti, hogy napi munkájuk helyességét kifejezetten a „racionalitás” szemszögéből ellenőrzik. Azonban, ahogyan Einstein találon mondta: „A tudomány poharából az első korty ateizmus, de a pohár alján ott az Isten...”**

Racionalitás. Észre, logikára, következtetésre, érvelésre és belátásra támaszkodás. Kísértése, hogy elég okosnak véljük magunkat ahhoz, hogy egyáltalán ne kelljen hinni vagy véleményt elfogadni.

A tetőtől talpig racionalitásba öltözött ember kamaszos lázadással elfordul teremtő Atyjától, tönkreteszi a természeti és erkölcsi rendet. Ezzel katasztrófába sodorja a teremtett világot és az emberiséget. Nem látja be Teremtőtől kapott racionalitásának korlátait. Azaz hogy a racionalitás önmagában nem elégséges. Sőt veszedelmes a Teremtőnk öntelt, tudományos mellőzése.

A zsolttáros döbbenetes tömörséggel foglalja össze, hogy bárminemű emberi erőfeszítésnek – így az értelmiségiek racionális szellemi munkájának is – csak akkor van értelme, ha az a Teremtő terveiben szerepel: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáznak rá az őrk.” (Zsolt 127,1)

A racionalizmus térdhódítása ellenére ma is akadnak szép számmal olyan emberek (még mélyen vallásos családokban is), akik a rossz értelemben vett természetgyógyászatot kezdve a horoszkópokon keresztül a politikai ígéretésekig minden irracionális gondolatot nagy lelkesen befogadnak. A másik végtel leginkább az értelmiség körében arat: sokuk – diagnózisom szerint – „racionalitásban szenved”.

Sokan vannak, akik a hitet a tudomány ellenpólusának gondolják. Viszont csak kevesen, akik szerint éppen hogy a Teremtőre mutat a komoly természettudományos munka.

A kialakult helyzet olyan, mint az úszáshoz ideális hőmérsékletű víz: bemártózáskor sokak számára hideg, kissé taszító. Aki emiatt visszafordul, és nem úszik, az pontosan tudja, hogy miért nincs kedve úszni. Akik pedig önfeladten úszkálnak, nehezen érik a távolmaradók félelmét és gyengeségét.

Ne széptűsük: a hitből kiragadott és így a hittől mentesített racionalitást az emberiség főbálványként imádják. A mellékoltárokat benépesítik a racionalitás ihlette pénz, jog és demokrácia különféle bálványai, ezek ateista nagymesterei pedig Teremtőnk hatalmára áhítoznak.

Teremtőnk azonban sosem hagy magunkra bennünket.

Ezért az ige most is a saját korunk nyelvén, azaz esetünkben a tudomány által szólít minket. A tudományos eredmények közt megjelentek a racionalitás korlátait bemutató eredmények. Így a racionalitásában felfuvalkodott embernek éppen a saját racionalitása mutatja meg saját kicsinységét és gyámoltalanságát.

Ténykérdés, hogy az eddigi tudományos eredmények egyike sem kérdőjelezi meg hittételeinket. Ugyanakkor hittételeink következménye, hogy aki hisz, az nyugodtan élhet annak biztos tudatában, hogy az Úr által teremtett világ korrekt tudományos vizsgálata a jövőben sem vezet soha a Teremtő szándékának ellentmondó eredményre.

Hit nem csak a racionalitás korlátain kívül lehetséges. Az Úr képére teremtett ember hitének igen fontos alkotórésze a következmény ismerete, az ahhoz vezető következtetés, érvelés és belátás. A racionalitás tehát nem ellentette a hitnek, hanem része, azaz a hithez hasonlóan mennyei ajándék. „Mert némelyik a Lélek által a bölcsesség igényét kapta, a másik az ismeret igényét, ugyanazon Lélek által.” (1Kor 12,8)

Több ezer éves igazság, hogy hitet ember emberben nem ébreszthet – pláne nem racionális észérvekkel! A több ezer éves igazságot ma már meg kell toldani azzal, hogy noha ember emberben hitet nem ébreszthet, a hithez vezető útról elbonthatja a racionalizmus emelte torlaszt.

■ DR. PRÓHLE PÉTER

▶ **Egyikünk sem mondhatja el, hogy legalább gondolatban ne vétkezett volna. Mégis saját élményünk lehet – ha nem is mindennap, de életünk legnagyobb részében –, hogy az istenfélők házán békesség és áldás van. Örülünk annak, ha a mi családunkról, a mi házasságunkról elmondhatjuk ezt. De sok, gondolatban, szóban, cselekedetben vagy mulasztásban elkövetett bűnnel elronthatjuk a házasságunkat – és talán másokét is. Mégis: minden megrekedt, csődbe jutott, zátonyra futott kapcsolat megújulhat! A keresztény házasságban élők reménye: van egy olyan forrás, amely soha el nem apad, akkor sem, amikor az emberi „erőforrások”: a türelem, a békesség, a szeretet megfogyatkoznak.**

A világban szerzett tapasztalataink, élményeink, meglátásaink alapján akkor is van mit mondani a hatodik parancsokról, ha már – vagy még – nem vagyunk házások. És igaz ez az elváltakra is.

Ezt a parancsot krisztusi irgalommal, szeretettel, igei világossággal kell megközelítenünk. Úgy, ahogy Jézus a házasságtörő asszonnyal beszélt, ahogy vele bánt. Ne feledjük, a nőt meg akarták kövezni! Jézus ismerte az ószövetségi törvényt, de nem mondta, hogy ne kövezzétek meg, hanem azt mondta: „Aki büntelen közületek, az vessen rá először követ.” (Jn 8,7) Ez ott és akkor nem azt a krisztusi mércét jelentette, amely a hatodik parancsolattól függetlenül érvényben van – aki gondolatban elkövette a házasságtörést, az már vétkezett a parancsot ellen –, hanem a konkrét házasságtörésre vonatkozott. De jól tudjuk, egy sem volt, aki követ ragadott volna. Egyenként mindenki eloldalgott. Jézus fölmentette az asszonyt: „Én sem itélek el téged...” Ugyanakkor a bűnt elítéli: „... menj el, és mostantól fogva többé ne vétezzel!” (Jn 8,11) A bűnt elítéli, de a bűnös embert – ha megbánja bűnét – föl tudja menteni még egy olyan vétek alól is, amely az Ószövetségben halálos bűnnek számított.

Hogyan viszonyul a mai világ a hatodik parancsokhoz?

Törökország számára az Európai Unióhoz való csatlakozás feltételül azt szabták, hogy a házasságtörést mint köz-törvényes bűnt töröljék az ország alkotmányából és büntető törvénykönyvéből. Ezt meg is tette a török parlament!

„Ne paráználkodj!” (2Móz 20,14) Ennél a parancsolatnál látjuk leginkább, hogy az ember mennyire fölruhá Isten törvényét. Bibliai példa: József szemét vet a fáraó főemberének, Potifárnak a felesége, és többször is el akarja csábítani. Azt mondja neki: „Hálj velem!” József pedig válaszol: „Hogyan követhetném el ezt a nagy gonoszsgót, vétkezve az Isten ellen?” (1Móz 39,9)

Honnan tudja József, hogy ez bűn? A Tízparancsot több mint négyszáz évvel később kapják a zsidók! Isten az emberi szívbe, a lelkiismeretbe is beleírta ezeket a parancsokat. Az ember megpróbálja kitorolni magából, de nem tudja!

Később is minden társadalom törvénybe iktatta a Tízparancsot szellemét. Csak a mai kor nem tudja megoldani a kérdést. Végletekbe esik. Törvényekkel nem tudja szabályozni. Kifordult a világ magából.

Ami a Biblia szerint bűn, az ma már erény! Ami a Biblia szerint a deformált-ság, aberrátság, lassan követendő példa vagy legalábbis megtűrt. Itt tartunk ma... A mai világ nem tartja bűnnek a paráznaságot. Sőt lassan erényszámba megy, hogy kinek milyen kapcsolatai voltak, ki hány „skalpot” gyűjtött be.

Ha így szólítanának meg minket a prédikáció előtt: „Kedves parázna testvéreim!”, nem tudom, hogy lenne-e olyan, aki nem háborodna föl. „Nagytisztelű úr! Azért nem kellene elvetni a sulykot!” – mondanánk. Miközben Jézus szerint ha valaki gondolatban elkövette a bűnt, az már bűnös: „... aki kívánsággal tekint egy asszonyra, már paráznaságot követett el vele szívében.” (Mt 5,27)

A legfontosabb szó: aki kívánsággal tekint az asszonyra. A görögben két szó is van a kívánságra. Az egyik jelentése: megkívánni valami olyat, ami a másiknak van, és jó lenne, ha nekem is lenne; a másiké: birtokba venni, és mindenáron megszerezni, ami megtetszik nekem. A birtokbavétel a másik ember eszközzé való lealacsonyítását jelenti, a megszerzésre irányuló kívánság pedig gonosz.

Mi a különbség a kétféle értelmezés között? Megtartható-e a parancsot? Nem viszi-e túlzásba Jézus? Ezek megtarthatatlan, betarthatatlan jézusi mércék?

Luther találon mondta: „Azt nem tudom megakadályozni, hogy a madarak átrepüljenek a fejem fölött, de hogy fészket rakjanak rajta, azt igen.”

Nem tudom megakadályozni, hogy a gondolat bűnt sugalljon, de hogy befészkelje magát a fejembe, hogy rágham magam, hogy gondolkodjam rajta, azt igen. Mert akkor már megvan a csíra, amelyből kihajthat. Nem mindegy, hogy az ember mire irányítja a tekintetét, a figyelmét, az érdeklődését, mire összpontosítja a fantáziáját. Mindez nem csak kamaszként jelenthet komoly problémát.

Ne paráználkodj? Szó szerint azt jelenti: ne törj házasságot! Az Ószövetség a már meglévő jegyességeket, házassá-

gokat védte. Te zsidó férfi, ne törj ki a magad házasságából úgy se, hogy férjes asszonnyal szexuális kapcsolatot létesítsz, de akkor se, ha az illető még nem házas! Ne törj be a másik házasságába, akkor se, ha te még nem vagy nő. Mert ha megszeretsz egy férjes asszonyt, akkor házasságtörő leszel. Ne szeresd el a másik menyasszonyát! A parancsot a már megszületett, létrejött kapcsolatokat, jegyességeket, házasságokat védte.

Azaz az eredeti parancsot nem a szerelmi életet akarta szabályozni. Nem a házasság előtti nemi életet, hanem a már megszületett jegyességeket, házasságokat védte. Viszont ezt annyira komolyan vették, hogy a házasságtörést – jól tudjuk – halálbüntetéssel sújtották.

...és Jézus mint mond erről a parancsolatról? Hogyan értelmezi az Ószövetség? „Megmondattok ez is: Aki elbocsátja feleségét, adjon neki válólevelet. Én pedig azt mondom nektek, hogy aki elbocsátja feleségét, paráznaság esetét kivéve, az házasságtörővé teszi őt, és aki elbocsátott asszonyt vesz feleségül, az házasságtörést követ el.” (Mt 5,31)

Az apostoli korban két különböző szót használnak a paráznaságra és a házasságtörésre. A héberben a szó egy és ugyanaz. Márk evangéliumában így tanít a tisztaságról: „Ami az emberből előjön, az teszi tisztátalanná. Mert belülről, az ember szívéből jönnek elő a gonosz gondolatok, paráznaságok, lopások, gyilkosságok, házasságtörések...” (Mk 7,20–22)

A paráznaságot a görögben a *porneúo* szó jelöli, amely a szexuális étellel kapcsolatos mindenféle erkölcsi kihágásra vonatkozik. (Ebből ered *pornográfia* szavunk.) Jézus is többet értett rajta, mint a megszületett, törvényesen létrejött házasság megtörését.

Ahol a görög-hellén szabadosság jelen volt a gyülekezetben, még nagyobb problémát jelentett.

Korinthusban, ahol ma is látható Aphrodité temploma, azt írja Pál: hallatszok rólatok, hogy olyan fordul elő köztetek, ami a pogányokkal sem, tudniillik valaki a saját apjának a feleségével él. A mostohaanyjával él nemi életet. Ez volt a korinthusi jelmondat: „Minden szabad nekem...” Hozzáteszi: „...de nem minden használ. Minden szabad nekem, de ne váljak semminek a rabjává.” (1Kor 6,12) Leírja, hogy a test nem a paráznaságra van. „Vagy nem tudjátok, hogy aki parázna nővel egyesül, egy testté lesz vele? (...) Aki pedig az Úrral egyesül, egy Lélek övele. Kerüljétek a paráznaságot!” „...testetek (...) a bennetek lévő Szentlélek temploma...” (1Kor 6,16–19)

A mai világ nem különb az akkorinál. Nekünk is nagyon fontos komolyan vennünk: ne törj házasságot! Ne paráználkodj! Még ha át is fut a gondolat a fejemen, ne fészkeljen meg bennel!

■ BÉRES L. ATTILA

Vallásos, de egyházellenes?!

Felkiáltójeles kérdésfelvetésünk természetesen nem vicc; sőt ennek bizony a fele se tréfa! Engem is nagyon megdöbentett, hogy vannak olyan (mostoha)testvéreink, akik a „vallásos, de egyházellenes” irányzathoz tartoznak. Magát a kifejezést már többször is hallottam, legutóbb egy kávéházban: egy főiskolás lány azonosult az egyházon kívüli vallásos élet újfajta „hitvallásával” (bár én inkább szimplán „vadhajtásnak” nevezném).

Mindig megfogadom, hogy vallási kérdésekben nem állok le vitatkozni senkivel, ugyanis ez a téma – vitán felül áll. Társaságban általában Pál apostol utmutatását követem: „Örüljétek az örülőkkel, sírjátok a sírókkal. Egymással egyetértésben legyetek, ne legyetek nagyratörők, hanem az alázatosakhoz tartásotok magatokat. Ne legyetek bölcsök önmagatok szerint.” (Róm 12,15–16) Úgy érzem, ennél humánusabb magatartás – az emberiség nagy közösségében való fellépéskor – nem képzeltető el. Persze a vallásos egyházellenességgel nem lehet egyetérteni; s így Pálnak egy másik kijelentése is eszembe jutott: „...kerüld az ostoba vitatkozásokat...”, a fel-forgatók elől pedig „egy vagy két megintés után térj ki, tudván, hogy az ilyen ember kivétel nélkül önmagából, bűnben él, és magában hordja az ítéletet”. (Tit 3,9,10–11)

Patthelyzetbe kerültem: egyetérteni nem tudtam, a megintést túl erősnek éreztem – elvégre ki vagyok én, hogy másokat kioktassak? –, kitérni viszont nem akartam. Megfutamodásnak tűnt volna. Így aztán valahogy egyszerűen csak úgy voltam vele: „Hallgassatok rám, mert fontos dolgokat mondok...” (Péld 8,6)

Felhívtam a lány figyelmét arra, hogy állításai – miszerint az egyház bűnököt követett s követ el, hogy pedofílok bűvőhelye, pénzbe öltöztetett biznisz, háborúk forrása – sajnos nem teljesen valótlank. Azonban ha léteznek is efféle

bűnök, ezek nem az egyház, hanem az egyházat képviselő hús-vér emberek tévelygésai. Mellesleg Jézus szerint „szükséges, hogy botránkozások történjenek, de jaj annak az embernek, aki megbotránkoztat”. (Mt 18,7) Mivel az ilyen elemek „el is veszik tévelygésük méltó jutalmát önmagukban” (Róm 1,27), hisz olyanok ők, mint a „bolygócsillagok, akikre az örök sötétség homálya vár” (Júd 13), nem szabad leragadni ezeknél az esetlegességeknél.

Méltatlan a megváltás nagyságához, hogy az ilyen „szakadásokat támasztók” késztesse nekünk radikális döntésekre. Miattuk kerülni a templokat körülbelül olyan, mintha meggyülnének a szerelmet, mivel lejáratták a szappanoperák és a giccses, romantikus muzik...

A kereszténység közösségi „műfaj”. Amikor Krisztus testéről és tagjairól halunk, amikor olvassuk, hogy „egy Lélek által mi is mindnyájan egy testé kereszteltettünk” (1Kor 12,13), akkor nem sajtáthatjuk ki magunknak a hitet.

Csak a különböző okkult, mágikus vallási irányzatoknál léteznek úgynevezett „egyszemélyes szekták”, de ezekre nem is érdemes szót vesztegetni – a kereszténység nem lehet ilyen. Jézus konkrétan beszél(t) is erről tanítványainak: „...ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük.” (Mt 18,20)

Joggal mondhatjuk, hogy a kereszténység valójában akkor kezdődik, amikor két ember – a sok hiábavaló fecsegés helyett – végre Krisztusról beszél. Ellenben aki csak egyszemélyes szektaként „angyalok iránti tiszteletben tetszeleg, látomásaival foglalkozik, saját bölcsességétől ok nélkül felülválik” (Kol 2,18), hamar elfelejti a lényegét. Vagyis azt, hogy a gyülekezeti összejövetel célja, hogy „mindenki tanuljon, és mindenki bátorítást kapjon”. (1Kor 14,31)

■ ANDRISKA JÁNOS

DÉNES FERENC

Ha boldog akarsz lenni

Ha boldog akarsz lenni,
Adj az éhesnek enni!
Ne halmozz kincset itt lent,
Ruházd a mezítelen!
Osztagass mindig csak jót,
A vándornak nyiss ajtót...!
Segíts özvegyet, árvát,
Hordozd mások gondját!
Olvassd a szent könyvet,
Törülj sok fájó könnyet!
Legyen a kezéd tiszta,
Jótettet ne várd vissza...!
Ha megbántottak hátszer,
Bocsáss meg hetvenhét-szer!
Higgy, remélj, s szeress bárkit,
És ne kárhoztass senkit!
Imádkozd buzgón, hittel...
Hogy Isten veled: hidd el!
Szívedben legyen béke,
Amid van, azzal érd be!
Élgedetlen ne légy,
És senkinek kárt ne tégy!
Keressd csak mások javát,
Hirdessed Krisztus szavát!
Dolgozz itt mennybe vágyva,
Higgyed, hogy meg vagy váltva!
Ím ezeket kell tenni,
Ha boldog akarsz lenni.

HETI ÚTRAVALÓ

Legyen derekatok felőveze, és lámpásotok meggyújtva. (Lk 12,35)

Szentháromság ünnepe után az utolsó héten, örök élet hetében az Útmutató regeli igéi az Úr Krisztust visszaváró gyülekezet hétköznapi feladatairól, valamint az örökkévalóságról adnak tanítást: „Mert én új eget és új földet teremtek... Ezért örvendeztetek és vidgadjatok mindörökké...” (Ézs 65,17,18) – üzeni az élő Isten. Jézus eljön övéért, hogy a menyegző örök örömeiben együtt legyen mindazokkal, akik szívükben a hit lámpását – benne a Szentlélek olajával – nem hagyták kialudni. „Vigyázzatok tehát, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok!” (Mt 25,13) „Aki nincs még eléggé felőveze, kiáltson csak bűnbánattal Istenhez; s ő bűnbocsátó kegyelméből maga övezi fel.” (Luther) János apostol látta az új eget és új földet, és hallotta a trónuson ülő Ur-isten szavait: „Íme, újíteremtek mindent. Aki győz, örökölni fogja mindezt, és Isten lesznek annak...” (Jel 21,5,7) Mózes, az Úr szolgája földi életében nem mehetett be az ígért föld-jére; meghalt „az Úr akarata szerint. És eltemette őt a völgyben...” (5Móz 34,5–6) S Illéssel dicsőségben megjelenve Jézus élete végéről szólottak a megdicsősülés hegyén (l. Lk 9,30,31). A szenttanú Péter a felkészülésre biztat: „...szentek legyetek egész magatartásotokban, (...) és teljes bizonyossággal reménykedjétek abban a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenésekor kaptok.” (1Pt 1,15,13) Pál arra figyelmeztet, hogy „tűzálló” anyagokat használjunk életünk házának építése során, amely az ítélet tűzében is megmarad, mert „Isten épülete” vagyunk, amelynek egyedüli alapja „a Jézus Krisztus” (1Kor 3,9,11). A gyülekezet felővezett derékával és égő lámpással, nem tétlenül várja Urát; az imádkozás, az igehirdetés és a misszió az utolsó percig nem szűnhet meg. „...legyetek éberek: ne szűnjétek meg hálát adni. (...) ...a kedvező alkalmakat jól használjátok fel.” (Kol 4,2,5) Jézus halála megnyitotta a szentek szentjét, a sírokat, a pogány százados és katonái szívét: „Bizony, Isten Fia volt ez!” (Mt 27,54) – és számunkra a menny kapuját! Urunk feltámadásával kezdetté lett a vég; az örökkévalóság elkezdődött! Ezért „várom a holtak feltámadását és az eljövendő örök életet” (Nicaei hitvallás). „A keresztény ember számára nincs kedvesebb gondolat, mint hogy Istenben éljen. Ezzel van elfoglalva egész életében. Így aztán jöhet a nagy nap bármikor, tudja, hogy Ur jön, s megváltást hoz” – így bátorít reformátorunk. Az örökkévalóság színterének a leírása meghaladja az emberi lehetőségeket: „Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett, azt készítette el az Isten az ő szeretőknek.” (1Kor 2,9) Az új Jeruzsálem kocka alakú, mint a szentek szentje a sátorban, s a tizenkettes szám az ő- és újszövetségi népét jelenti. „...tisztátalanok pedig nem jutnak be oda, (...) hanem csak azok, akik be vannak írva a Bárány életkönyvébe.” (Jel 21,27) „Ó, Jézus, (...) / Igédben nem kételkedem, / Írd élet könyvébe nevem, / Vigy teljességre, ámen.” (EÉ 502,5)

■ GARAI ANDRÁS

Őszi Stég

„Van, aki örül neki.
Van, aki észre sem veszi.
Van, aki észreveszi, de nem tud örülni neki.
Van, aki nem is tudja, hogy van, aki keresi, de képtelen meglátni.
Meglátni aényt: a jó dolgok léteznek, itt vannak körülöttünk, bennünk.
Egyet épp a kezdedben tartasz.”

SZÓSZÓRÓ

Ifjúságirovat-gazda: Balog Eszter

Mindenáron aranyérem

EVÉLET LELKI SEGÉLY

Szőkéné Bakay Beatrix

▶ „Tízéves fiúunokám öt éve versenyszerűen sportol. Már több bronz- és ezüstérem birtokosa. Szülei szerint azért nem ő a legsikeresebb a korosztályában, mert túlzottan visszahúzó, nem eléggé kezdeményező típus, és kevés az önbizalma. Nemrégiben a gyerek szobájának a falát a saját fényképeivel, arcképeivel díszítették ki, és szinte beleszuggallják, hogy mindenáron aranyérmesnek kell lennie. Szerintem ez a sajátkép-kultusz nem az önbizalmat, hanem az egoizmust erősíti benne. És győzni sem kell mindenkinek. Mivé lett a sport öröme? Nem veszélyes ez így?”

Kedves nagymama! A sport nagyszerű dolog! Milyen óriási lendületet, erőt ad a hétköznapi munkánk elvégzéséhez, ha időt szakítunk a szabadban, friss levegőn végzett testedzésre! No és persze kiváló szórakozás is. A latin „disportare” ige, amelyből a „sport” szó származik, eredetileg időöltést, szórakozást jelent.

Úgy vélem, hogy a sportnak valóban ennek kellene lennie: egészséges időöltésnek, amellyel az ember ellensúlyozza mozgásszegény életmódjának káros következményeit. Kiváló orvosok újra meg újra figyelmeztetnek arra, hogy ne a sportpályák tribünjén vagy a képernyők előtt üldögélve élvezzük embertársaink sporttevékenységét, hanem mozogjunk többet!

Pedig éppen a „passzív” sportolók, vagyis a „nézők” egy rétege veszi halálisan komolyan a sportsikereket. Már ami a szurkolást, a sportolók ösztönzését illeti. Ők azok, akik sportfogadásokat kötnek, rekedtre kiabálják magukat, ha veszésre áll a csapatuk, szidják vagy éppen királyként tisztelik kedvenc sportolókat. Félelmetesek azok a híradó-tudósítások, amelyekben azt láthatjuk,

hogy a csalódott szurkolók trágár üvöltéssel csapnak össze az ellentáborral vagy a sportolókkal, és végül a rendőrségnek kell helyreállítani a rendet, pusztán azért, mert a kedvencek elveszítették egy mérkőzést.

Sokszor tűnik úgy, hogy a sport felszabadult öröme odaveszett. Mintha élet-halál kérdésévé vált volna a teljesítmény. És persze a korszellem – sikeresnek kell lenni mindenáron, és a sikert a pénz, a megteremtett egzisztencia jelenti – által diktált kényszer a sportolók szenvedik meg leginkább. Teljesen megértem azt, hogyha egy családban esetleg felvetődik a kérdés valakiben: „Muszáj ennek a gyerekeknek mindenáron élsportolónak lennie?” Merthogy az élsport nemcsak a tapsvihart, a csillogó érmeiket, kupákat és az acélosan megfeszült izmok esztétikumát jelenti, hanem a kemény edzéseket, a hajnali felkeléseket, a versenydrukkot és a kudarcélmények feldolgozásának nehézségeit is.

Kérem, ne gondolja, hogy élsportolónak lenni, és az unokáját sem beszéltem le arról, hogy tovább versenyezzen. Arról azonban lebeszelném a szülőket, hogy gyermeküket behajtsák valamiféle egészségtelen versengésbe. Ha eredményeit nem becsülik, ha „csak bronz” vagy „csak ezüst” lekiacsiolt jelzővel illetik érmeit, az óhatatlanul önbizalomvesztéssel jár. Hiszen akkor soha nem elég a sok jó eredmény, mert az az egyetlen, a „legjobb” nincs meg. Arról már nem is beszélve, hogy az is előfordulhat,

hogy a gyerek nem képes a legjobb teljesítményre, vagy a körülmények miatt egyszerűen nem nyerheti el az aranyérmet. Lehet, hogy később, talán kamasz- vagy felnőttkorában szülei vagy edzője túlzott elvárásai miatt örök vesztesnek tartja majd önmagát. És ezen az sem segít, ha a szülők a fiúcska előnyös, esetleg sikeres pillanatait megörző fotóival tapétázzák ki a gyermekszobát.

Többet érdéne el ezen a területen akkor, ha gyermeküket gyakrabban dicsérnének, ha jobban odafigyelnének a lelke rezdüléseire, és ha a gyermek a saját fényképeit esetleg az apa dolgozószobájában vagy az anya fésülködőasztalán fedezné fel. És utolsóként említve a nyomtaték kedvéért: hála Istennek sok gyakorló keresztény van a világon az élsportolók között. Néhányan közülük lenyűgöző bizonyosságtellességgel szolgálnak arról, hogy bár most is győzni akarnak, mint megtérésük előtt, de már nem a saját népszerűségükért, hanem azért, hogy ezzel is Krisztus nevének szerezzenek dicsőséget. Amikor felállnak a dobogó első, második vagy harmadik fokára, annak örülnek, hogy ezt az eredményt nem saját erejükkel érték el. És ezt büszkén el is mondják a sportriportereken keresztül az egész világnak.

Kérem, mesélje ezt el az unokájának! Erőt és hitet meríthet belőle, amikor edz és versenyez. „...mert a test sanyargatásának kevés a haszna, a kegyesség pedig mindenre hasznos, mert megvan benne a jelen és a jövő élet ígérete.” (1Tim 4,8)

Ezért soha ne kerüljön a sport vagy bármi más a fő dolog, azaz az Isten országa elé. Hiszen a legragyogóbban fénylő aranyérem a győztes nyakában az örök élet.

■ SZŐKÉNÉ BAKAY BEATRIX

Leveleiket „Lelki segély” jelleggel várjuk szerkesztőségünk címére. Kérjük, jelezzék, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy a leveleikre adott válasz lapunkban is megjelenjen.

HÍRTEK

A Budapest-Angyalföldi Református Egyházközség szociális diakónus munkatársat keres. Lakás megoldható. A jelentkezéshez csatolandó: rövid önéletrajz, szakmai elképzelések, lelkesítő ajánlás. A jelentkezés határideje: november 27. Az alkalmazás kezdete: december 1. A pályázat az egyházközség lelkesítő hivatalának a címére (1139 Budapest, Frangepán u. 43.) küldendő el.

jukban tanuló fiatalokhoz! Hiszem, hogy újságunk nemcsak szórakoztat, hanem közelebb hozza a más-más iskolában tanuló embereket egymáshoz és Krisztushoz is.

A cikk végén arra szeretném biztatni a kedves olvasót, hogy bátran használja ki az újságunk adta lehetőségeket! Biztosra veszem, hogy Önök is ismernek olyan fiatalokat, akik kedvet éreznek az újságíráshoz, és szívesen kipróbálnák, hogy milyen egy országos ifjúsági diáklapban publikálni. Ezért kérem, hívják föl a diákok figyelmét arra, hogy várjuk a színvonalas cikkeket; akik szeretnének a szerzőink közé tartozni, vegyék föl a kapcsolatot e sorok írójával a steg@lutheran.hu e-mail címen!

A szerkesztőbizottság nevében:

■ GYÖRE BALÁZS főszerkesztő

Négy hálaadás egy toronysüveg alatt

► A Balaton-felvidéki Dörgicsén három evangélikus templom is tanúskodik az ősök hitéről. Közülük kettő nemrégiben megújult. Felújították a balatonakali gyülekezeti házat is. November 13-án ezért adott hálát a szép számmal összereglett gyülekezet.

Írásos emlékek tanúskodnak arról, hogy a környéken már a reformáció évszázadának első felében evangélikus gyülekezetek alakultak. Dévai Bíró Mátyás Balatonfüreden és környékén 1535-ben már lutheránus hitelvek alapján prédikált. A dörgicsei evangélikusság korai jelenlétét is valószínűsíti Bárany György lelkész 1726-ra datálható feljegyzése, miszerint

hasznosításának támogatására kiírt pályázaton nyert pénzből újjalhatott meg. A két pályázaton elnyert összeg a felújítás költségeinek – összesen több mint tizenkét és fél millió forintnak – a kétharmadát fedezte.

A dörgicsei parókia és a balatonakali gyülekezeti ház renoválása a Belügyminisztérium által a lakhatást szolgáló egyházi ingatlanok korszerűsítésének, felújításának támogatására kiírt pályázat révén valósulhatott meg. A több mint nyolcmillió forintos beruházás önrészét – miként az előbb említett templomok esetében is – az országos egyház fedezte; a szükséges összeg további része az önkormányzat és az egyházmege által nyújtott támogatásból, illetve a gyülekezet tagjainak az adományaiból gyűlt össze.

a gyülekezet már közel két évszázaddal ezelőtt gyakorolta szabadságát. Egy anyakönyvi bejegyzés szerint pedig „a gyülekezet 1565-ben legelső kezdetét vette”. A Gerne-hegyen emelték első templomukat, amelyben 1754-ig tartottak istentiszteleteket. A jelenleg álló templomot 1794 adventjének második vasárnapján szentelték fel. A helyi evangélikusok az alsódörgicsei templomot 1972-ben, Csabý József lelkész szolgálata alatt renoválták, majd felépítésének kétszázadik évfordulóján újból felújítási munkálatokat végeztek rajta.

A felsódörgicsei templom a 19. század első éveiben épült. Az utóbbi évtizedekben ennek állaga is leromlott. Mindkét épület a Széchenyi-terv turizmusfejlesztési programja keretében a Balaton turisztikai régió műemlékei turisztikai

A közös hálaadás helyszínéül az alsódörgicsei templomot (képünkön) választották; az istentiszteleten Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke prédikált Ézs 61,10–11 alapján. Igehirdetésében utalt rá, hogy a megújult épületek mögött Krisztust kell meglátnunk, akiben Isten igazi örömöt ad nekünk.

Az ünnepi közgyűlésen Riczinger József helyi lelkész az egykori gályarab prédikátor, Zsédényi István emléktáblája előtt – akinek kései leszármazottai is jelen voltak az ünnepségen – idézte fel, miként zajlott a felújítás. Beszámolójában szövelt arról is, hogy a jövőben a Balaton környéki városokban koncentrálódik a falvakból elvándorolt evangélikusság, ezért van folyamatban egy újabb beruházás: Balatonfüreden új parókia épül.

■ MENYES GYULA

ISTENTISZTELETI REND | 2005. november 20.

Szentháromság ünnepe után utolsó (örök élet) vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Mt 24,37–51. Alapige: Mal 3,22–24. Énekek: 493., 454.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Balicza Iván; II., Húvösvölgyi út 193., Fehé de. 10. (úrv.) Herzog Csaba; II., Modori u. 6. de. 3/4 II. Sztójánovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. (összegyülekezés napja) Donáth László; du. 4. (vespera) Fülöp Attila; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Hokker Zsolt; Újpest, IV., Lebstücker M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv., az „új Agenda” énekkonferens liturgiája) Smidélíusz Gábor; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (ifjúsági) Kovács Áron; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) Szirmai Zoltán; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. (úrv.) Kertész Géza; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. Kertész Géza; VIII., Vajda P. u. 33. de. 9. Smidélíusz András; IX., Gát utcai római katolikus templom de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. fél 11. Smidélíusz András; Kerepesi út 69. de. 8. Tamásy Tamás; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) Thurnay Béla; du. 6. (vespera) Blázy Árpád; XI., Némethölgyi út 138. de. 9. Blázy Árpád; Magyar tudósok krt. 3. (Egyetemi Lelkészség) du. 7. (úrv.) Barthel-Rúza Zsolt; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Bence Imre; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Bácskai Károly; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Kendeh György; XIII., Frangepán u. 41. de. fél 9. Kendeh György; Zugló, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; XIV., Gyarmat u. 14. de. fél 10. Tamásy Tamás; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Kendeh K. Péter; Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom) de. 10. (úrv.) Bátorovszky Gábor; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 11. de. 10. Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. Blatniczky János; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Blatniczky János; Rákoshely, XVII., Tessedik tér de. 9. Eszlényi Ákos; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 11. de. fél 11. Eszlényi Ákos; Rákoscaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. Wiszkidenszky András; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. Wiszkidenszky András; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. dr. Korányi András; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. dr. Korányi András; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza; Budakeszi (református templom) de. fél 9. (úrv.) ifj. dr. Fabiny Tibor.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Ünnepi megemlékezés a „csodák földjén”

► Zala megye északnyugati részén, Zalaegerszegtől délnyugatra, a dímbes-dombos, erdős Belső-Göcsej vidékén, ahol a Cserta és a Salomfa-patak találkozik, van egy kis evangélikus sziget: Barlahida. A faluról két emberöltővel ezelőtt még minden hazai evangélikus tudott, hiszen 1935-ben ott, a „csodák földjén” található Barlahidán épült fel a „csudatemplom”, „az ország temploma”. Napjainkban csak az idősebbek emlékezhetnek rá.

A falu a török pusztítás után, az 1700-as évek közepén települt újra katolikus és evangélikus lakókkal. Az evangélikusok feltehetően a vend vidékről érkeztek. 1788-ban a hozzájuk legközelebb fekvő evangélikus gyülekezethez, Zalaistvándhoz affiliáltatták magukat. 1804-ben az anyagyülekezetté alakult – közelebbi – Pusztaszentlászlóhoz csatlakoztak.

Gyülekezet templom nélkül

1843-ban bérelt helyiségben kezdték meg a tanítást. Első iskolájukat 1869-ben építették. 1886-ban belügyminiszteri engedéllyel országos gyűjtésbe kezdtek, hogy imaházat építhessenek. A befolyt összeg azonban nem volt elég az imaház (templom) felépítéséhez, pedig már a téglát is kiegészítették hozzá. 1911-ben új iskolát, majd tanítólakot építettek.

A múlt század harmincas éveinek elején a gyülekezet a pusztulás szélére került: a gyermekszám csökkent, nyomorító volt a szegénység. Megmentésére összefogott a kemenesaljai egyházmege és a dunántúli egyházkerület. 1932-ben Barlahidán missziói központ létesült, a faluba lelkész költözött, és soha nem tapasztalt vallási élet vette kezdetét.

1932-ben ifjúsági ház épült, majd Jakus Imre missziói segédlelkész és Németh Imre tanító hatalmas szervező- és gyűjtőmunkába kezdett. Munkájuk nyomán egyre-másra érkeztek az adományok az ország gyülekezeteitől és a hívek sokaságától. Az adományokról folyamatosan hírt adott a Harangszó. Két év alatt összegyűlt a szükséges pénz. Az építkezés tízezer pengőbe került; majdnem ennyit szolgáltatott a gyülekezet is természetben.

„Csudatemplom, az ország temploma”

A templomot 1935. július 28-án avatta fel D. Kapi Béla püspök a 42. zsoltár 1–6.

verse alapján. Az eseményről így írt a Harangszó:

„Valami csodálatos szomjúság teremtette meg ezt a »csudatemplomot«. Szomjúság az Isten után. Ez a szomjúság nem csak a barlahidaiakban élt, ott szunnyadt az egész ország szívében, és csodálatosan rezonált a barlahidaiak szomjúságára. Hiszen talán nincs egy evangélikus gyülekezet az országban, amelynek ne volna pár téglája a falba! Hiszen úgy repült össze az evangélium hívó szavára az ország minden tájáról! Az oltárképet imádkozva festették Tatán, az oltárát a fiú és testvéri hála alkotta, feszületét Zalaistvándon ajánlották fel, az oltárterítőt győri és hatvani fehér kezek munkálták. Csupa hit, csupa csoda, de legfőképpen csupa szeretet az egész templom. Csudatemplom ez.

Nem marad szem szárazon. Az olvasós asszonyoktól a keményvágású egereszei főbíróig zokog mindenki, mert csodálatos az Isten... Így felel a lelkek szomjúságára.”

Virágzás és hervadás

A vallásos, templomos élet még évtizedekig tartott. 1959-ben anyagyülekezeti státust kaptak, de ennek már nem örülhettek sokáig. A megélhetési gondok s az urbanizáció az ország legkülönbözőbb helyeire kényszerítette e festőien szép vidék szórványevangélikusait. Legtöbben Zalaegerszegre költöztek. 1965-ben társ-egyházi kapcsolatra léptek a városbeli gyülekezettel. 2003-tól leányegyházként élnek. A minden evangélikus gyülekezet-től távol eső hajdani missziói központban ma már csak harmincöt evangélikus él, s a templom, amelynek harangja fa haranglábról került „közrezidenciájába”, és oly sokszor gyűjtötte össze az igére szomjúhozó lelkeket, már csak havonta egyszer hívogat istentiszteletre, és hangja nem jut el mindenkihez.

Az ünnepi megemlékezés

Október utolsó vasárnapján megtelt a templom. Hivatalos meghívó nélkül, rokoni, baráti szóra jöttek a hajdani barlahidaiak, a „szegek” evangélikusai és az anyagyülekezet tagjai emlékezni, ünnepelni vágyó tagjai. Melengett az ablakokon beszűrődő késő őszi napfény, és melegséget sugároztak az emberi tekintetek Szabó Vilmos lelkész igehirdetése alatt, de elsorultak a szívek, amikor arról beszélt, hogyan fogyunk. A felcsapódó hullámok elsodornak egy-egy testvért. Kit a halál, kit a világi erkölcs, kit a megélhetési gondjai.

Könnyeket csalt sokak szemébe e sorok írójának – zalaegerszegi presbiternek – az előadása a gyülekezet múltjáról. Ebben a templomépítés külön hangszólyt kapott. A templomavatás napjának történéseit, a templomkörnyéket, a „csudatemplom” belsejét, pompáját és a nyári hőségben szorongó vagy kívül rekedt, az ország minden részéből érkező emberek sokaságát – mintegy ezeröttszázan voltak – Marton Fruzsina diáklány elevenítette meg a korabeli Harangszóból vett idézetek felolvasásával.

Egymás hitét erősítve

Jó lenne, ha a ma ünnepelők is úgy szomjúhoznák az ígét, mint ősök, és nem felednék, hogy mennyi jót tett velük az Úr. Hiszem, hogy eleikre méltón emlékezve, evangélikus identitásukban erősödve hagyták el a hívek a templomot.

A felejthetetlen együttléte fehér asztal mellett ért véget; ennek során a templom-építő lelkész fia – dr. Jakus Péter, a keszthei gyülekezet presbiter – kedves szavakkal szólt az apjától hallott emlékekről.

Adja az Úr, hogy a barlahidai kis nyáj és az onnan elszármazottak még sokáig szomjúhozzák az ígét, s gyakori együttléteikkel erősítsék egymás hitét.

■ DR. JÁNI JÁNOS

A száz éve felszentelt szentesi templom részleges felújításáért adott hálát november 13-án, vasárnap délelőtt a gyülekezet. A szószéken Gáncs Péter püspök. (Az egyházkerület lelkései vezetője délután a tiszaföldvári gyülekezetben is szolgált.)

Evangelikus név- és címtár

<http://nevtar.lutheran.hu>

Egyházunk név- és címtára már évek óta elérhető az interneten széles lekérdezhetőséggel, gyakori frissítésekkel, három nyelven.

Az internetes névtár mögött egy folyamatosan fejlesztett adatbázis áll. Ebből az adatbázisból készül évente az *Evangelikus naptár* végén megtalálható név- és címtár, de ez csak egyetlen testreszabott listája a névtár sokoldalú rendszerének. Ugyanezt az adatbázist használja az Országos Egyházi Iroda körlevelek készítésére, és ebben tartják nyilván a hivatalos lelkészi névsort is. Az adatok frissítése az Országos Egyházi

(cím, telefon, fax, e-mail, honlap). Külön tároljuk a személyi adatokat, azaz minden lelkész (és jó néhány nem lelkész) elérhetősége megtalálható. A személyek és intézmények összekapcsolása rugalmas módon történik, azaz ha valaki egyházunkon belül más gyülekezetbe, illetve beosztásba kerül, pillanatok alatt módosítható a hozzárendelés. Az intézmények körébe természetesen a gyülekezeteken túl minden egyéb beletartozik: az iskolák, a szociális intézmények, az országos egyház osztályai stb.

Az adatok egyházunk „hierarchiája” szerint vannak rendezve, ezért végigjár-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Babics Csaba és Bogdányi Gábor

szült el – megtalálható az internetes névtárban.

A világhálón elérhető változat természetesen nem tartalmaz minden információt, hiszen tiszteletben kell tartanunk a személyiségi jogokat; itt csak a lelkészek és az intézményvezetők adatai érhetők el. A névtár teljes anyagát minden frissítés után elektronikus úton (e-mailben) juttatjuk el a lelkészekhez.

Természetesen a névtár világhálós anyagában kereshetünk is, akár személyek, akár intézmények szerint. Például a Károly szó begépelése után az összes Károly keresztnevű lelkész, illetve minden Károlyi vezetéknevű ember kilitázódik.

Az internetes anyag különlegessége még a többnyelvűség: a magyar mellett angolul és németül is elérhető a teljes anyag. Természetesen keresni is lehet benne (az intézmények esetében angol, illetve német megnevezésekkel).

A névtár szorosan kapcsolódik az internetes eseménynaptárhoz: a <http://naptar.lutheran.hu> oldalon bejegyzett események mindegyikét hozzárendeljük a névtár megfelelő bejegyzéséhez. Így nem pusztán az eseménynaptárban, hanem a gyülekezetek, intézmények névtárbejegyzéséhez kapcsolódva is elérhetőek az események. Ha egy gyülekezet rendszeresen beküldi a programjait az eseménynaptárba, a névtárban automatikusan megjelenik a „gyülekezeti kronológia”.

■ BOGDÁNYI GÁBOR

MILOS JOSEF FELVÉTELE

Jelenet az *Evangelium Színház* A próféta című darabjából. További előadások: november 20., 27., december 4. – 16 óra; november 19., december 3. – 19 óra. Jegyárúsítás mindennap az 1/250-5338 telefonon és hétfő, szerda, péntek délután 14–18 óra között a Duna Palota portáján (Budapest V., Zrínyi u. 5., tel.: 1/235-5500). Helyárak: 1600, 1200, 1000 forint.

Példának okáért...

Népszerű a katolikus iskolákat támogató Sulivonal: októberben több mint tizenegyezen tárcsázták a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia által indított emelt díjas telefonszámot. Az MKPK szerint az egyházi oktatási intézmények az utóbbi időben – a jogtalan költségvetési elvonások következtében – súlyos anyagi helyzetbe kerültek, már-már fennmaradásuk is veszélyben van. „A Sulivonal a pillanatnyi nehézségek enyhítésére szolgál” – mondotta Veres András püspök, aki szeretné, ha mind többen élnének ezzel az újszerű adományozási móddal.

„Ha minden katolikus felnőtt hetente egyszer feltárcsázná ezt a számot – nyilatkozta a *Keresztény Élet* múlt heti számában a püspök –, akkor egészen biztosan kilábalhatnánk a jelenlegi áldatlan anyagi helyzetből.” Veres András ugyanakkor hozzátette: „Semmiképpen sem nyugszunk bele az egyházi intézmények hátrányos megkülönböztetésébe. Továbbra is minden úton keresni fogjuk a jogegyenlőség és a vallásszabadság érvényesülését. A hívő emberek nem lehetnek másodrendű állampolgárai saját hazájuknak.” Katolikus iskolában jelenleg több mint hatvanezer gyermek és fiatal tanul Magyarországon.

A Magyarországi Református Egyház XII. zsinatának nyolcadik ülészakán – egyebek mellett – módosították az egyházi törvénykezéstről szóló törvényt és az alkotmányt is. Ez utóbbi szabályozás érinti a lelkészek politikai tevékenységét. Az elfogadott határozat kimondja, hogy ha egy lelkész országgyűlési választáson kíván indulni, akkor már a jelöltség elfogadásától szüneteltetnie kell lelkészi szolgálatát. (Az eddigi szabályozás ezt csak a megválasztástól mondta ki.) A döntést a zsinat azonnal hatályba léptette.

A zsinaton határozat született egy protestáns felsőoktatási kollégium megalapításáról is, amely a tervek szerint februárban kezdi meg működését Budapesten a Magyarországi Református Egyház, a Magyarországi Evangelikus Egyház és a Protestáns Felsőoktatási Alapítvány közös intézményeként.

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Evangelikus Portál

The Lutheran Portal - Lutherische Portal

2005. november 09. Tivadar

Evangelikus név- és címtár

Keresés a névtár nyilvános adataiban

Személy

Intézmény

Böngészés a névtár hierarchikus megjelenítésében

Magyarországi Evangelikus Egyház

1085 Budapest, Üllői út 24.

Honlap: <http://www.lutheran.hu>

Tisztségviselők:

Szebik Imre elnök-püspök

Frenkl Róbert országos felügyelő

Az országos intézményhez tartoznak:

Magyarországi Evangelikus Egyház Zsinata (zsinat)

Országos Bíróság (bírság)

Az Országos Egyház és a gyülekezetek által fenntartott intézmények (országos egyház)

Irodában történik a püspöki hivatalok adatszolgáltatása alapján.

Mint az *Evangelikus naptár* végén megtalálható név- és címtárban, az internetes adatbázisban is szerepel egyházunk összes intézménye, elérhetőségével együtt

ható az egész láncolat a gyülekezetektől az országos intézményekig. Újdonságot jelentenek a településinformációk: hazánk összes településének a gyülekezetekhez való rendelése – mely néhány évvel ezelőtt dr. Sályom Jenő vezetésével ké-

Terror, hit, biztonság címmel Gorka Sebestyén, a Fejlődő Demokrácia és Nemzetközi Biztonsági Intézet ügyvezető igazgatója tartott előadást vasárnap este a Deák téren az *Asztali beszélgetések* című sorozat vendégeként. A nagyszámú érdeklődő olyan információkhoz jutott, amelyeket a világi médiától nem kapna meg: előítéletektől mentes, objektív tájékoztatásban részesült a mai terrorizmusról.

Gorka Sebestyén rövid bevezető előadása után kérdésekre válaszolva kifejtette: nagyon nehéz meghatározni, hogy mi a terrorizmus, és kik a terroristák. A manapság leginkább fenyegető iszlám terrorizmus elleni harcban a nyugati világ nem győzhet. A szemléletváltáshoz arra lenne szükség, hogy a muzulmán imámok nyomatékosítsák ezekben az emberekben, hogy mit mond a *Korán* az ártatlanok megölésével kapcsolatban. Nem a fundamentalizmus és szélsőségesesség jellemzi az egész muzulmán világot. A zárókérdésre válaszolva Gorka Sebestyén elmondta: nem hisz abban, hogy nekünk, keresztényeknek feladatunk lenne meggyőzni a muzulmánokat arról, hogy másképpen kellene működni a világnak.

■ CZÁKÓ KRISZTA

FOTÓ: BOITTA DÉNES

BÉRES Az egészséges emberért

Aktiválás korhatár nélkül

Számosan vannak olyanok, akik amikor elérik a 50 éves korhatárt, és a naptárra tekintenek, el sem hiszik, hogy már ennyi idősök, hiszen lélekben sokkal fiatalabbnak érzik magukat.

Ötvenéves kor felett is ugyanolyan sok feladatnak és kihívásnak kell eleget tennünk, mint korábban. Legtöbbször továbbra is aktív szerepet vállalnak a munkában, segítik a családi fészeken kirepülő gyermekeiket, vigyáznak az unokákra, és persze az otthoni teendőkről sem feledkezhetnek meg. Természetesen nemcsak a feladatok elvégzéséért áll az élet, hiszen sokaknak van valamilyen hobbi. Van, aki kirándulni, moziba, színházba szeret járni, és van, aki egyszerűen csak szeret egy-egy hétvégén összeülni és beszélgetni a barátokkal.

Az életmódunk és a terheink tehát ebben a korban is ugyanolyanok, mint korábban, azonban szervezetünknek másfajta és más mennyiségű tápanyagokra, vitaminokra, ásványi anyagokra van szüksége, mint 20-30 éves korunkban. Ám a szervezetünk számára fontos vitaminokat és ásványi

anyagokat a napi táplálkozásunk során – főleg az őszi-téli időszakban – nem mindig tudjuk megfelelően pótolni. Fialatos lendületünk megtartásához viszont erre is oda kell figyelni.

Aktivitásunk megőrzésében segítségünkre lehet a Béres Gyógyszergyár Rt. kutatói által kifejlesztett **Actival 50+** multivitamin filmtabletta is. Az **Actival 50+**, ahogy a neve is mutatja, az 50 év feletti számára a hazai szükségleteknek megfelelően kifejlesztett, korszerű étrendkiegészítő készítmény, amely a szervezet mindennapi vitamin-, ásványianyag- és nyomelem-szükségletének biztosításához ajánlott. Az **Actival 50+** többek között olyan hatóanyagokat is tartalmaz, mint a ginseng, amely hozzájárul a szervezet fizikai és szellemi teljesítményének fenntartásához; a glükózamin, amely elősegíti az ízületek egészséges működését; a lutein, amely segíti a szem egészségének megőrzését, és a likopin, amely gátolja a szervezetben lezajló káros oxidációs folyamatokat, ezáltal késlelteti az öregedési folyamatokat. Így segíthet az **Actival 50+** a fiatalos lendület megőrzésében.

HIRDETÉS

Kifulladás gyülekezet(ek) – okok és kiutak címmel csendesnapot szervez az Evangelikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) november 26-án, szombaton 10-től 15 óráig a Budapest-Józsefvárosi Evangelikus Egyházközség templomában (Budapest VIII. ker., Üllői út 24.).

„Legyen derekatok felőveve, és lámpásokot meggyújtva.” (Lk 12,35)

9.45: Éneklés. 10.00: Áhítat – Kovács László. 10.15: Előadás – Szőkéné Bakay Beatrix. 11.00: Előadás – dr. Garádi Péter. 11.45: Fórum. 13.00: Ebéd (szerény vendéglátás). 14.00: Istentisztelet úrvacsorával – Havasi Kálmán

HIRDETÉS

Adakozzunk karácsonyra!

A Magyar Testvéri Börtöntársaság az idén is megszervezi Angyalfa elnevezésű programját, melynek keretében több mint hatszáz gyerekek szeretnének karácsonyi ajándécsomagot küldeni. Ezen gyerekek hátrányos helyzetűek, valamilyen szülőjük vagy gondozójuk éppen a börtönbüntetését tölti, emiatt az otthon lévő szülő számára a mindennapi élelem előteremtése is gondot jelent – karácsonyi ajándékról nem is álmodhatnak.

Kérjük, hogy lehetősége szerint Ön is támogassa egy kisebb pénzzsszeggel vagy valamilyen termékkel Angyalfa programunkat, hogy minél több boldog gyermekarc ragyoghasson szent karácsony ünnepén!

A Magyar Testvéri Börtöntársaság számlaszáma:

Magyar Külkereskedelmi Bank Rt., 1030002-20345073-00003285

A Magyar Testvéri Börtöntársaság címe: 2100 Gödöllő, Berente I. u. 13-15.

HIRDETÉS

Az Iniciativa Protestáns Vállalkozói Egyesület továbbképző szemináriumot rendez kis- és középvállalkozók részére november 26-án 10 órától 15.30-ig. Helyszín: Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar (Budapest IV., Viola u. 2-4.). Téma: *Keresztény felelősség a gazdasági életben.*

Harmonizáció vagy hasonulás (Felzárkózás és a versenyképesség: lehetőségek és tévutak). Előadó: dr. Práger László egyetemi tanár, a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kara Közgazdasági Tanszékének vezetője.

Az Újszövetség etikájának mai aktualitása. Előadó: dr. Balla Péter egyetemi tanár, a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának dékánhelyettese.

A részvételi díj 2800 Ft. Jelentkezni lehet a Magyarországi Evangelikus Egyház Külföldi Osztályán (tel./fax: 1/266-5532) vagy e-mailben: edit.schulek@lutheran.hu.

HIRDETÉS

Hirdetmény

A MEE Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületének illetékes bizottsága által – az 1997. évi II. tv. 10/A (2) bekezdése, illetve a 3/2003. (V. 23.) országos szabályrendelet rendelkezése szerint – lefolytatott parókusi alkalmassági vizsgálatot *Deák Ágota* téti, *Dorn Réka* kertai, *Erdélyi Réka* sikatöri, valamint *Szabóné Nyitrai Márta* és *Szabó Ferenc* marcalergelyi segédlelkészek eredményesen megállították.

A bizottság megállapította, hogy nevezett lelkészeink az önálló gyülekezeti lelkészi szolgálat végzésére alkalmasak; erre a szolgálatra megválaszthatók vagy meghívhatók.

Győr, 2005. november 7.

ITTÉZS JÁNOS püspök

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

A csillaghegyi evangélikus gyülekezet szeretettel hívja barátait november 20-án, vasárnap a békásmegyéri evangélikus templomba (1038 Budapest, Mező u. 12., tel.: 1/368-6118) az összegyülekezés napjára. Délelőtt 10 órakor az istentiszteleten Donáth László prédikál. Délben ebédre várjuk vendégeinket. 14 órakor Nagy Sándor és Gábor Magda szobrászművészek kiállítását nyitjuk meg a templomban és a templomkertben. Bevezetőt tart Nagy T. Katalin művészettörténész, a tárlat rendezője. Közreműködnek: Bábványos Judit és Varga Zsolt szaxofonművészek. Ezt követően a mai magyar képzőművészetről beszélgetünk vendégeinkkel, köztük Papp Oszkár festő- és Vigh Tamás szobrászművésszel. 16 órakor vecsernye. 17 órakor Erős Péter Nagy Sándorról és Gábor Magdáról szóló portréfilmjeit vetítjük le.

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület sora következő előadását november 21-én, hétfőn 17.30-tól tartja a Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközséggel közös rendezésben a XI. Bocskai út 10. alatti tanácsteremben. Az előadás címe: *Kopt testvéreink*. Előadója: Thumay Béla evangélikus lelkész. Az áhitatot Blázy Árpádné tartja. Reménységünk szerint a magyarországi kopt közösség is képviselteti magát együttlünkön. Minden érdeklődőt szeretettel vár az Evangélikus Külmisziói Egyesület és a kelenföldi gyülekezet vezetősége.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem Hallgatói Önkormányzata megemlékezést szervez Jány Gusztáv vezérezredestől a Farkasréti temető ravatalozója melletti sírnál november 23-án, szerdán 16 órakor. Áhítattal szolgál id. Fabiny Tibor, megemlékező beszédet Galli István mond. Az alkalom koszorúzással zárul.

Az Esztergomi Evangélikus Egyházközség és szórványgyülekezetei szeretettel meghívják Önt és kedves családját megválasztott lelkészük, Ferenczy Andrea ünnepélyes beiktatására. A beiktatást Bencze András, a Fejér-Komáromi Evangélikus Egyházmegye esperese, az ígehirdetés szolgálatát Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke végzi az esztergomi evangélikus templomban (Simor J. u. 82.) november 26-án 14 órakor.

Orgonazenés áhítat lesz november 27-én, vasárnap 18 órakor a Deák téri evangélikus templomban Sepsy Károly orgonaművész közreműködésével. Műsorán Johann Sebastian Bach, Georg Friedrich Händel és holland mesterek művei szerepelnek.

A kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakközépiskola november 30-án, szerdán 10 órától tartja a pályaválasztási nyílt napot. Várjuk azokat a tanulókat és szülőket, akik érdeklődnek iskolánk szakközépiskolai (mezőgazdasági, kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció és informatikai szakmacsoport; nyelvi előkészítő) és szakiskolai (mezőgazdasági szakmacsoport) képzései iránt. Cím: 9730 Kőszeg, Árpád tér 1. Telefon: 94/562-110. Kérésre beiskolázási tájékoztatást küldünk, amely az iskola honlapján is elérhető (www.mezogazd-koszeg.sulinet.hu). Szeretettel várjuk a hittanacsokat, hitoktató lelkészeket is.

Megjelent Madocsi Miklós *Csillagfény* című könyvének átdolgozott, bővített kiadása. Megvásárolható 660 Ft-ért a Felsőegyesületnél (1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 193., tel.: 1/376-8610).

A Rigácsi Evangélikus Egyházi Alapítvány örömmel értesíti községünk jóakaróit, hogy számlánkra 16 758 Ft érkezett az szja 1%-ának felajánlásából. Köszönjük támogatásukat. Adószám: 18916261-19. Számlaszám: 72800078-10002175.

Köszönettel nyugtazzuk, hogy az Alsósági Evangélikus Fialokért Alapítvány 99 448 Ft-tal gazdagodott az szja 1%-ának a felajánlása folytán. Olyan fiatalokat támogatunk, akik a lelkes- és kántorképzésben, illetve helyi gyermekalkalmak szervezésében vesznek részt. Kérjük további támogatásukat! Adószámunk: 18892877-1-18. Számlaszámunk: 72600270-10000582.

Következő számunkban:

Egy szabad demokrata nyílt levelére „válaszol” Laborczi Géza evangélikus lelkész, az SZDSZ volt országgyűlési képviselője

A Luther Kiadó könyvesboltjának közvetlen telefonszáma: 1/411-0385.

APRÓHIRDETÉS

1945 előtti könyveket, könyvtárat vásárolnék. Tel.: 1/340-8016.

Leinformálható, középkorú, pedáns hávezetőnőt keresek bemutatkozással. 1/275-0308, este.

Szerkesztőségünk a hirdetéseket és a rövid közleményeket ezentúl a hirdeletes@evelet.hu e-mail címen fogadja.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Jézus így szól a tanítványokhoz: „Miért alusztok? Keljetek fel, és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!” Lk 22,46 (Zsolt 57,4b; Mt 25,1–13; Jel 21,1–7; Zsolt 46) Jézus a közelgő veszély miatt éberségre, imádkozásra inti tanítványait. Nem olyasmit ajánl, ami neki nem kenyere. Belehelyezkedik az Atya akaratába: véret kell ontania, váltságul sokakért. Isten akaratával ellentétes akarattal kellett megküzdenie. Küzdelmének eszköze, az ő igazi fegyvere az imádság. A tanítványok sorsa hasonló a Mester sorsához. Akik az Isten akaratát kívánják követni, azok sorsközösségbe kerülnek Krisztussal. Kérdés, hogy miként tudunk hűségesek maradni Krisztushoz a világ kísértései közepette. Jézus előre megmondta nekünk is: Keljetek fel, és imádkozzatok!

Hétfő

Isten ad bölcsességet a bölcseknek és tudományt a nagy tudósnak. Dán 2,21 (1Kor 12,6–7; 5Móz 34,1–7/8; 1Thessz 4,13–18) (A következő sorok Keken András gondolatai nyomán születtek.) Max Planck csak egy példa a sok közül. Ez az egyszerű ember s nagyszerű tudós, fizikus hívő keresztény volt. Planck nem „annak ellenére” hisz, hogy tudós – Planck „éppen azért” hisz olyan mélyen és igazán, mert tudós. Egy helyen így vall: „A természettudomány legbelső lényege szerint Isten-keresés... Nem lesz bennünk tudathasadás, ha a vallás »Isten« szavát és a tudomány »világrend« szavát azonos valóság jelzésének tartjuk, s úgy szólunk róla, mint titokzatos, de valóságos hatalomról.”

Kedd

Mutasd meg rajtam jóságod jelét. Zsolt 86,17 (Mk 11,24; 1Pt 1,13–21; 1Thessz 5,1–11) „Szeretném megmutatni az egész világnak, hogy Isten velünk van, áldását hinti ránk, és mi boldogabban élünk az Urunkkal való kapcsolat révén, mint mások nélküle.” A szoltár folytatásában mintha ez a kívánság keveredne egyfajta kevélységgel, elbizakodottsággal, lenézéssel: hadd lássák gyűlöltöm, és szegényekessenek... Hamis ez a kívánság akkor, ha kiválasztottságunkat csak az ellenfeleink megsejtenésére akarjuk felhasználni. Túl könnyű itt elbuknunk a képmutatás kísértésében. „Mutasd meg rajtam jóságod jelét.” Hadd váljak szereteted és megbocsátásod élő eszközévé! Istennel való kapcsolatom ne legyen képmutatás, ne taszítson el másokat Istentől, hanem inkább hadd legyen rajtam jóságod jele az, hogy én is jó vagyok embertársaimhoz.

Szerda

Szolgálatok az Úrnak örömmel, vigadozva járuljatok színe elé! Zsolt 100,2 (1Kor 10,31; 1Kor 3,9–15; 1Thessz 5,12–28) Egyházközségek jubileumi hálaadó ünnepségein gyakori igeválasztás a 100. szoltár. Szépen, emelkedetten, himnikus tömörséggel adja elő az Istenben bízó közösség bizonygatótételét. Szolgáltak örömmel, hittel, elhivatottsággal és meggyőződéssel az ősek, így őrizve meg egy hívő közösség életét az Úrnak. Példájuk vonz, és követésre indít, éppen ezért él tovább a buzdítás, hogy mi is örömmel szolgáljunk az Úrnak, és vigadozva járuljunk színe elé. Nap mint nap – és nem is csak nagy évfordulók alkalmával.

Csütörtök

Állhatatlanságra van szükségetek, hogy az Isten akaratát cselekedjétek, és így beteljesüljön rajtatok az ígéret. Zsid 10,36 (1Sám 26,23; Kol 4,2–6; 2Thessz 1,1–12) Az első bevetések során harcoló katonáknak úrrá kell lenniük félelmeiken, és le kell küzdeniük a csak magukkal való törődés kísértését ahhoz, hogy a kítűzött hadicélt egy csapat tagjaként teljesíthessék. Csak akkor válhatunk Isten akaratát teljesítő küldöttekké, ha már rutinosan tudunk megküzdeni hitünk ereje révén a saját gondjainkkal, problémáinkkal. Nem állhatunk meg magunknál. Istennel mindig újabb és újabb bevetések vannak. Újabb és újabb elveszett bányákat kell felkutatnunk és hazaterelgetnünk. Talán még nem edződünk eleget, talán még nem volt eléggé kipróbált a hitünk, ha még mindig csak a saját sebeinket nyalogatjuk.

Péntek

Az Úr megőrzi lábadat a csapdától. Péld 3,26 (2Thessz 3,3; Mt 27,50–54; 2Thessz 2,1–12) Csapdától, amelyet gonosz és elvetemült emberek készítenek. Krisztus követéinek, választottjainak felülről biztosított védelmük van. Nehéz körülírni, hogy mi módon van jelen ez a védelem (lásd például Mt 10,19–20), mégis olyan valóság, amelyben Krisztus részesíti a benne bízó tanítványokat. Isten gyermekei közül sokan megtapasztalhatták már, hogy a gonoszok nem mernék rájuk kezdet emelni, és csodálatos módon kerülnek ki szorongatott helyzetekből, átvitt értelemben csapdákból. Lélekjelenlét – mondhatnánk. Igaz, de nem emberi, hanem isteni Lélek-jelenlét! Bizalommal hagyatkozzunk fenyegetés helyzetekben is a Szentlélek segítő erejére.

Szombat

Ha pedig Krisztuséi vagytok, akkor Ábrahám utódai vagytok, és ígéret szerint örökösök. Gal 3,29 (Ézs 44,26a; Jel 21,10–14,21–27; 2Thessz 2,13–17) Csodálatosan szép meghívás ez! Örökségünk van a hamisíthatatlan, a molyt, a rozsdát, a földi elmúlást kiálló, a legfényesebben ragyogó kincsből! Isten országának gazdagsága a miénk is örökösödési jogviták, perpatvarok nélkül. Nem én vonzom, vagy te vonzod magadhoz őt, hanem ő vonz magához minket. Ő a találkozási pont! Ő a kör közepe, mi alkotjuk a kör kerületét. Egyenlő szeretetközelségben vagyunk tőle. Ezért vagyunk testvérek az Úrnak. Boldogok vagyunk, mert Krisztuséi vagyunk!

■ PÉTER ZOLTÁN

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból november 20-tól november 27-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>5.30 / Duna Tv Szerzetesek a modern korban (30')</p> <p>8.25 / Kossuth rádió Édes anyanyelvünk</p> <p>10.00 / Duna Tv Evangélikus istentisztelet a zuglói gyülekezet és az Evangélikus Hittudományi Egyetem templomából, felvételen. (60')</p> <p>11.15 / Hallmark Öten a mennyországból (amerikai film, 2004) (131')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (30')</p> <p>15.00 / Bartók rádió Musica Sacra (60')</p> <p>19.25 / mtv Körhinta (magyar film, 1955) (90')</p> <p>20.00 / Duna Tv Hamlet (brit-amerikai-spanyol-olasz-francia játékfilm, 1990) (129')</p>	<p>10.00 / Filmmúzeum Az ötödik pecsét (magyar film, 1976) (107')</p> <p>11.45 / mtv A sokszínű vallás, 16. rész (15')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház rádiós félórájában többek közt azt az interjút hallhatjuk, amely a bibliafordítás jubileuma alkalmából készült D. Szabik Imre püspökkel, a Magyar Bibliatanács elnökével. (30')</p> <p>15.40 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom A Zákus Média Centrum családtervező sorozata, 1. rész (50')</p> <p>21.00 / PAX Vámos Miklós Márton Lászlóval beszélget (60')</p>	<p>9.10 / Spektrum A szorongás, 1. rész (49')</p> <p>15.04 / Kossuth rádió Szóljon hozzá! Hangos recept Bulimia és anorexia – avagy mi okozza az evés zavarait? (56')</p> <p>15.40 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom A Zákus Média Centrum családtervező sorozata, 2. rész (50')</p> <p>16.05 / mtv Csisznyikókból a templomok világába. Az orgonaépítő Farkas dinasztia (15')</p> <p>16.20 / mtv Maradj velünk Találkozás Jézussal (10')</p> <p>20.00 / PAX Mit ér az ember...? Gryllus Vilmos evangélikus zenész (30')</p>	<p>14.05 / Bartók rádió Kínai kancsó Kosztolányi Dezső elbeszélése (57')</p> <p>15.40 / Bartók rádió Hitélet és történelem A makpélai barlang (20')</p> <p>15.50 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom A Zákus Média Centrum családtervező sorozata, 3. rész (50')</p> <p>16.05 / mtv Evangélikus templomok Az adás a soproni és a győri Öregtemplomot mutatja be.</p> <p>20.00 / PAX Mit ér az ember...? Gryllus Dániel evangélikus zenész (30')</p> <p>22.00 / Civil rádió Evangélikus félóra Lackner Eszter vezetésével (30')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>9.19 / Bartók rádió Plácido Domingo operafelvételeiből (41')</p> <p>12.30 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26')</p> <p>15.50 / PAX Az anyaméh gyümölcse jutalom A Zákus Média Centrum családtervező sorozata, 4. rész (50')</p> <p>16.05 / Duna Tv Észhelyzet Gyógyító agytudomány Szorongás, 2. rész (30')</p> <p>20.30 / PAX Fejzetek a magyar kereszténység történetéből 3. rész: Reformáció (26')</p> <p>21.04 / Petőfi rádió Mindentudás Egyeteme. Forray R. Katalin: Együtt vagy külön? Cigányok, romák, magyarok...</p>	<p>11.40 / Bartók rádió Régi magyar muzsika (20')</p> <p>14.44 / Bartók rádió A kórusirodalom mesterműveiből Palestrina: De Beata Virginia – mise (31')</p> <p>18.00 / PAX Alpha-kurzus 10. rész: Hogyan tudok ellenállni a gonoszoknak? (40')</p> <p>20.05 / Bartók rádió Kapcsoljuk a frankfurti Alte Opert A Frankfurti Rádió Szimfonikus Zenekarának hangversenye</p> <p>20.30 / PAX Fejzetek a magyar kereszténység történetéből 4. rész: Bencések (27')</p> <p>21.00 / PAX Kiáltás a mélyből (52')</p>	<p>6.03 / Petőfi rádió Pax rádió Hit, hivatás, hitvallás Beszélgetés Legeza Lászlóval (27')</p> <p>7.00 / Rádió C (FM 88,8) Az evangélikus ébresztőműsor Csapó Krisztián és Györe Balázs vezeti. (60')</p> <p>11.25 / Bartók rádió Schubert: Pisztrángtós (35')</p> <p>12.05 / Duna Tv Isten kezében Az erdélyi evangélikusok mártírja: Jánosi Andor (26')</p> <p>19.20 / Bartók rádió Offenbach: Hoffmann meséi Ötfelvonásos opera</p> <p>20.00 / PAX (premier) Huncutazás. Dokumentumfilm a Székelyföldről (49')</p>	<p>5.35 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adásában Novotny Dániel evangélikus lelkészt hallhatjuk.</p> <p>10.04 / Kossuth rádió Evangélikus istentisztelet közvetítése Debrecenből. Igét hirdet Réz-Nagy Zoltán lelkész (56')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház Kárpát-medencei osztály (26')</p> <p>14.45 / mtv Örömhír. Az evangélikus egyház műsora. Képes beszámoló láthatunk az encsi evangélikus templom szenteléséről, valamint a bonyhádi gimnázium jubileumi ünnepségéről.</p> <p>22.25 / PAX Nagytracska (néprajzi dokumentumfilm) (ZMC – 26')</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
Évlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdeletes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Győri Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobszoni Sándor (sandor.dobszoni@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (marian.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvElet OnLine (gabor.bogdanyi@lutheran.hu), Hafenschér Károly ifj. – Liturgikus sarok (haf@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghegyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 21, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön negyed évre 2132 Ft, fél évre 4264 Ft, egy évre 8528 Ft, szomszédos országba egy évre 29 000 Ft (108 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdeletes@evelet.hu címre várjuk.